

Verksamhetsberättelse 2011

Institutionen för nordiska språk

**Stockholms
universitet**

Verksamhetsberättelse 2011

Institutionen för nordiska språk

Stockholms
universitet

Verksamhetsberättelse 2011

Institutionen för nordiska språk
Stockholms universitet

Ansvarig utgivare: prefekt Hans Strand
Redigering: Pia Nordin

Tryck: Universitetsservice AB, Stockholm 2012

Innehåll

1	Institutionen	7
1.1	Organisation.....	7
1.2	Institutionens personal	8
1.3	Permanent arbetsgrupper.....	10
1.4	Skyddsombud.....	11
1.5	Prefekten har ordet	11
2	Undervisning och utbildning	15
2.1	Grundutbildning.....	15
2.1.1	Efterfrågan och kursutbud	15
2.1.2	Anslag och prestationer.....	16
2.1.3	Lärarytelse.....	17
2.1.4	Uppdragsutbildningar.....	17
2.2	Översikt över kursutbudet.....	19
2.3	Forskarutbildning	26
2.3.1	Forskarskolan	26
2.4	Internationellt forskar-, lärar- och studentutbyte	27
2.4.1	Gästforskare.....	27
2.4.2	Utresande lärare	27
2.4.3	Studenter som läst i Stockholm.....	28
2.4.4	Studenter som rest ut från Stockholm.....	28
3	Pedagogiskt utvecklingsarbete och kompetenshöjande åtgärder	29
3.1	Allmänt.....	29
3.2	Fristående kurser i svenska/nordiska språk	30
3.2.1	Grundnivå	30
3.2.2	Avancerad nivå	30
3.3	Svenska som främmande språk	30
3.4	Tisus: Test i svenska för universitets- och högskolestudier	31
4	Forskning.....	33
4.1	Projekt finansierade med externa medel	34
4.2	Annan pågående forskning	40
4.3	Pågående avhandlingsarbeten	42
4.4	Pågående licentiatarbeten	43
5	Disputationer	44
5.1	Dokorsdisputation	44
5.2	Licentiatdisputation	44
6	Högre seminarier och kollokvier vid institutionen	46
6.1	Högre seminariet	46

6.2 Fonologikollokviet	48
6.3 Grammatikkollokviet	48
6.4 Interaktionsseminariet.....	49
6.5 Kollokvier i svenska som andraspråk	49
6.6 Skrivforskningskollokviet.....	50
6.7 Språkbrukskollokviet	50
6.8 Ämnesdidaktiska kollokviet	50
7 Konferensvärdskap	52
8 Internationella kontakter och uppdrag	54
8.1 Institutionens kontakter och uppdrag	54
8.2 Enskilda personers kontakter och uppdrag	54
8.3 Gästföreläsningar och enstaka föredrag	55
9 Samverkan (med samhället)	58
9.1 Institutionens insatser	58
9.2 Individuella insatser	58
10 Förtroendeuppdrag, priser och stipendier	61
10.1 Uppdrag inom Stockholms universitet	61
10.2 Uppdrag i vetenskaplig/forskningspolitisk styrelse eller nämnd..	61
10.3 Ledamot i akademier o.d.....	62
10.4 Medlem i redaktionskommitté/Editorial Board	62
10.5 Övriga externa förtroendeuppdrag	63
10.6 Priser, stipendier o.d.....	64
11 Enstaka uppdrag	65
11.1 Sakkunnig vid tjänstetillsättning.....	65
11.2 Ledamot av betygsnämnd	65
11.3 Opponent	67
12 Publikationer av anställda vid institutionen	68
12.1 Vetenskapliga publikationer	68
12.1.1 Bok/rapport	68
12.1.2 Artikel i bok	68
12.1.3 Artikel i konferensvolym	68
12.1.4 Artikel i tidskrift.....	69
12.1.5 Recension	69
12.2 Övriga publikationer	70
12.2.1 Bok/rapport	70
12.2.2 Artikel i bok	70
12.2.3 Artikel i tidskrift.....	70
13 Institutionens publikationer	72
13.1 ACTA: Acta Universitatis Stockholmiensis. Stockholm Studies in Scandinavian Philology.....	72

13.2 Mins: Meddelanden från Institutionen för nordiska språk	72
13.3 Avhandlingar, uppsatser och examensarbeten	72
13.3.1 Doktorsavhandlingar	72
13.3.2 Licentiatuppsatser	73
13.3.3 Magisteruppsatser	73
13.3.4 Kandidatuppsatser	75
13.3.5 Examensarbeten på Språkkonsultlinjen	78
Bilaga 1. Verksamhetsplan 2011	79
1. Långsiktiga/övergripande mål	79
2. Delmål och åtgärder som ska initieras resp. genomföras under 2011	81
Personal	81
Ekonomi	82
Forskning	84
Kurser/kursutbud/undervisning	85
Studenter	88
Bilaga 2. Uppföljning av arbetsmiljöenkät gjord i maj 2011/ handlingsplan för 2011–2012	89

1 Institutionen

1.1 Organisation

Institutionen för nordiska språk svarar för forskning och utbildning i och om svenska språket samt övriga nordiska språk.

Institutionsstyrelsen (se nedan) har det övergripande ansvaret för institutionens verksamhet. Chef för institutionen är *prefekten* som därmed representerar en av universitetets ledningsfunktioner. För våra utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå ansvarar respektive *studierektor*. Assistans inom grundutbildningen ger också institutionens *studievägledare/studentexpeditioner*. Löpande ärenden sköts av *administrationen* (ekonomi, studentregistrering, schemaläggning m.m.).

I institutionsstyrelsen ingår prefekten (ordförande, självskriven ledamot), ställföreträdande prefekten (självskriven ledamot), fyra representanter för lärare, en representant för teknisk-administrativ personal samt tre studentrepresentanter.

Närmare information om institutionen och våra olika verksamheter finns på vår webbplats <www.nordiska.su.se>. Vi lägger även ut viss information på vår Facebook-sida (länk finns på vår webbplats).

Ledamöter av institutionsstyrelsen

Självskrivna ledamöter: Hans Strand, prefekt, Gunlög Sundberg, stf. Prefekt.

Lärarrepresentanter: *Ordinarie:* Cecilia Falk, Rune Palm, Bo Inge Skarström, Karolina Wirdenäs. *Suppleanter:* Anders Björkvall, Gunilla Jansson, Olle Josephson, Anja Peterson.

Teknisk och administrativ personal: *Ordinarie:* Ann-Cathrine Olsson Nyström. *Suppleant:* Britt Arvidsson.

Studentrepresentanter: *Ordinarie:* Gustav Westberg, Elin Pålsson. *Suppleant:* Johanna Prytz, Olof Pettersson.

Protokollförare: Eva Engfeldt.

1.2 Institutionens personal

Professorer: Ulla Ekvall, prof. i svenska språket (pension 2011-08-31, tjl. 50 %); Cecilia Falk, prof. i svenska språket; Olle Josephson, prof. i nordiska språk, Karin Junefelt, prof i svenska språket (fr.o.m. 2011-06-15), Catrin Norrby, prof. i nordiska språk; Tomas Riad, prof. i nordiska språk; Hans Strand, prof. i svenska språket, särskilt nusvenska.

Emeritusprofessorer: Ulla Ekvall (fr.o.m. 2011-09-01), Staffan Hellberg, Inger Larsson, Ulla-Britt Kotsinas, Sven Lange, Barbro Söderberg.

Prefekt: Hans Strand, prof.

Stf. prefekt: Gunlög Sundberg, univ. lektor.

Studierektorer: Judith Chrystal (grundnivå, fristående kurser, Språkkonsultprogrammet, lärarutbildningarna, kombinationsprogrammet), Cecilia Falk (forskarutbildning), Olle Josephson (avancerad nivå), Catrin Norrby (fr.o.m. 2011-09-01) (forskarutbildning), Bo Inge Skarström (svenska som främmande språk).

Forskarassistent: Ida Larsson, FD (fr.o.m. 2011-11-01), Erik Magnusson Petzell, FD.

Forskare: Maria Lim Falk, FD, Sara Myrberg, FD (90 %).

Universitetslektorer: Anders Björkvall, FD, doc. fr.o.m. 2011-10-12; Mona Blåsjö, FD; Judith-Ann Chrystal, FD; Gunilla Jansson, doc; Karin Junefelt, doc. (t.o.m. 2011-06-14); Lena Lind Palicki, FD (vik. ALVA t.o.m. 2011-07-31); Inger Lindell, FD; Per Mårtenson, FD; Rune Palm, doc; Jonatan Pettersson, FD, gästlärare; Gunlög Sundberg, FD; Jan Svanlund, doc; Anna Vogel, FD; Jeanna Wennerberg, FD; Karolina Wirdenäs, FD (tjl. t.o.m. 2011-04-30), Håkan Åbrink, doc.

Lärare i danska, gästlärare: Helle Eeg, Cand.mag.

Lärare i norska, gästlärare: Kersti Bruvoll, FD (tjl. fr.o.m. 2011-06-27), Randi Neteland, MA (t.o.m. 2011-01-14),

Universitetsadjunkter/adjunkter/gästadjunkt: Vendela Blomström, FK; Anders Eklund, FK; Helén Ericson (gästadj.), FK; Anna Hallström, FK; Linnea Hanell, FM (adjunkt 25 % 2011-08-01–2011-10-31); Ingrid Lennartsson Hokkanen, FM (tjl.); Annette

Lindberg, FK, (gästadj.); Peter Lundkvist, FM (gästadj.); Roger Nyborg, FK (pension 2011-02-01); Catarina Persson, FK (tjl. 50 %); Anja Peterson, FK; Suzanne Rosendahl, språkkonsult (ca 45 % ALVA t.o.m. 2011-01-31); Håkan Rosenqvist, FK; Maria Rydell, FM (gästl. fr.o.m. 2011-01-01. Tjl. 50 % 2011-07-01–2011-12-31); Kristina Schött, FK (75 %, gästadj.); Bo Inge Skarström, FM; Annika Spolin, FK; Thomas Wrigstad, FK (gästadj.), Urban Östberg, FK.

Forskningsassistenter: Ulrika Djärv, FD (75 %, t.o.m. 2011-06-30).

Postdoktor: Ulrika Djärv, FD (75 % fr.o.m. 2011-07-01).

Doktorander (anställda): Maria Bylin, FM, språkkonsult; Linnea Hanell, FM (fr.o.m. 2011-11-01), Ingrid Lennartson Hokkanen, FM (tjl. 100 % 2001-07-01–2011-08-31, 20 % fr.o.m. 2011-09-01); Martin Persson, FK; Theresia Pettersson, FM; Olof Poignant, FK; Johanna Prytz, FM; Lisa Rudebeck, FM, språkkonsult (tjl. deltid i perioder); Gustav Westberg, FM.

Teknisk/administrativ personal: Britt Arvidsson; Johan Asplund; Eva Bogren; Yvonne Carlsson, FM (70 %); Eva Engfeldt; Lena Ericson (75 %), (vik. fr.o.m 2011-10-01), Linnea Hanell, FM, språkkonsult (80 % 2011-03-21–2011-07-31, 60 % 2011-08-01–2011-10-31); Christer Hellgren (tjl. fr.o.m. 2011-10-01), FK; István Kozma, FK; Pia Nordin, FK, språkkonsult; Ann-Cathrine Olsson Nyström (sjukskr. 50 % t.o.m. 2011-02-09, 100 % 2011-02-10–28, 50 % fr.o.m. 2011-03-01).

Kursföreläsare:

- *Akademiskt skrivande:* Kristina Schött (vt), Anders Björkvall (ht)
- *Barns språkutveckling:* Karin Junefelt
- *Bedömning av språkfärdighet inom sfi/svenska som andraspråk:* vakant (vt), Håkan Åbrink (ht)
- *Danska:* Helle Eeg
- *Kommunikation i tal och skrift:* Kristina Schött (vt)
- *Kommunikation i arbetslivet för sfi/svenska som andraspråk:* vakant (vt), Håkan Åbrink (ht)
- *Läroinnehåll:* Judith Chrystal
- *Magisternivån, samtliga inriktningar:* Olle Josephson
- *Norska:* Kjersti Bruvoll (vt)

- *Nordiska språk, historisk inriktning*: Rune Palm
- *Praktisk retorik*: Bo Inge Skarström
- *Praktisk svenska*: Anders Björkqvall (ht)
- *Provkonstruktion och bedömning av språkfärdighet*: vakant (vt)
Håkan Åbrink (ht)
- *Skriva i arbetet för akademiker med svenska som andraspråk*: Anja Peterson (vt)
- *Skriva i arbetet för studenter med annat modersmål än svenska*: Anja Peterson (vt)
- *Skrivande för studenter med svenska som andraspråk*: Håkan Rosenqvist (ht)
- *Skrivande i yrkeslivet*: Kristina Schött (vt), Anders Björkqvall (ht)
- *Skrivutveckling under skoltiden*: Inger Lindell (vt), Karolina Wirdenäs (ht)
- *Språkkonsultprogrammet*: Mona Blåsjö
- *Språklig fördjupning för svensklärare*: Inger Lindell
- *Svenska I, II och kandidatnivå*: Inger Lindell
- *Svenska för studenter med utländsk förutbildning*: Håkan Rosenqvist
- *Svenska som andraspråk I, II och kandidatnivå*: Håkan Åbrink
- *Svenska som främmande språk för lärare i svenska utanför Sverige*: vakant (vt), Håkan Åbrink (ht)
- *Svenska för internationella studenter och forskare*: Peter Lundkvist
- *Svenska som främmande språk, nivå 2*: Vendela Blomström
- *Svenska som främmande språk, Behörighetsgivande kurs i svenska*: Vendela Blomström
- *Text- och textdesign*: Anders Björkqvall (vt).

1.3 Permanenta arbetsgrupper

Ledningsgrupp: Judith Chrystal, Eva Engfeldt, Cecilia Falk, Olle Josephson, Catrin Norrby (fr.o.m. 2011-06-01), Bo Inge Skarström, Hans Strand (ordf.), Gunlög Sundberg, Karolina Wirdenäs (fr.o.m. 2011-09-01).

Professorsråd: Ulla Ekvall (pension 2011-08-31), Cecilia Falk (sammankallande), Olle Josephson, Karin Junefelt (fr.o.m. 2011-06-15), Catrin Norrby, Tomas Riad, Hans Strand.

Forskarutbildningskommitté: Vt 2011: Cecilia Falk (sammankallande), Sara Myrberg, Theresia Pettersson, Jan Svanlund, Karolina Wirdenäs. Ht 2011: Cecilia Falk (sammankallande), Maria Bylin (tjl.), Catrin Norrby, Theresia Pettersson, Martin Persson (suppl.), Johanna Prytz, Jan Svanlund.

Handledarkollegium: Anders Björkvall, Mona Blåsjö, Ulla Ekvall (pension 2011-08-31), Cecilia Falk (sammankallande), Staffan Hellberg, Gunilla Jansson, Olle Josephson, Karin Junefelt, Rune Palm, Erik Magnusson Petzell, Tomas Riad, Hans Strand, Gunlög Sundberg, Jan Svanlund, Karolina Wirdenäs.

Grupp för bedömning av studenters språkfärdighet: Per Mårtenson, Håkan Rosenqvist (sammankallande), Jeanna Wennerberg.

Arbetsmiljögrupp: Jeanna Wennerberg (ordf. fr.o.m. 2010-09-05, kontaktperson för jämställdhetsfrågor, pers.repr.), Peter Lundkvist (sekr.), Johan Asplund (pers.repr.), Lisa Rudebeck, Hamed Hamidzada (stud.repr.), Elin Pålsson (stud.repr., jämställdhetsombud), Bo Inge Skarström (stud. kontaktperson för likabehandlingsfrågor), Hans Strand (prefekt).

1.4 Skyddsombud

Skyddsombud: Johan Asplund, Jeanna Wennerberg.

Studerandeskyddsombud för institutionens doktorander: Lisa Rudebeck och Johanna Prytz (vid Lisa Rudebecks tjl.).

1.5 Prefekten har ordet

Arbetet med att komma till rätta med institutionens ekonomi fortsatte även under 2011, och resultatet får väl sägas vara både lyckat och mindre lyckat. Lyckat har det varit i den meningen att vi sänkt våra personalkostnader till 33,7 miljoner kronor (utfallet 2010 var 36,2 miljoner) och att vi gick ca 3 miljoner bättre än budget. Våra besparingsåtgärder i form av bland annat kursoptimering och anställnings-

stopp har alltså gett resultat. (Se kommentarerna i årets verksamhetsplan i slutet av denna skrift.)

Mindre lyckat har det dock varit i den meningen att underskottet ökat med ytterligare drygt 4 miljoner och att vårt ackumulerade underskott nu ligger på ca 9 miljoner, vilket ändå är 3 miljoner mindre än förväntat. Trots allt går det alltså åt rätt håll även om det tar tid, eftersom eftersläpningen i systemet är stor – målet är att institutionens ekonomi ska vara i balans igen om 5 år, dvs. senast i början av 2017. För en bakgrund till de ekonomiska problemen, se avsnitt 1.5 i 2010 års verksamhetsberättelse. (I korthet: boven i dramat är dels systemet med full kostnadstäckning, som infördes 2009 och som i ett slag ökade vår s.k. OH-faktura med ca 5 miljoner, dels fakultetsnämndens sänkning av våra avräkningstal, något som minskade vårt grundutbildningsanslag med ca 3 miljoner.)

En mycket tråkig och påtaglig följd av institutionens otillräckliga ekonomi var att vi – efter moget övervägande – kände oss tvungna att tacka nej till ett treårigt RJ-projekt, eftersom institutionen i rådande läge inte hade några möjligheter att bidra till den medfinansiering som krävdes (RJ-projekt medges nämligen i regel inte full kostnadstäckning för närvarande).

Så över till *några* av årets glädjeämnen:

- En **nyanställning** har gjorts: Ida Larsson började sin anställning som forskarassistent vid institutionen 2011-11-01. (Att så kunde ske har att göra med att själva rekryteringen gjordes långt tidigare.)
- Karin Junefelt **befordrades** till professor i svenska språket och Anders Björkqvall **utnämndes** till docent i nordiska språk.
- En **disputation** har ägt rum: Gunilla Hellström lade fram sin avhandling *Saco-konflikten 1971 – en analys av opinionsbildning i tidningsledare* den 7 oktober. Värt att notera i sammanhanget är att Hellström antogs till forskarutbildningen i nordiska språk 1970, dvs. för 41 år sedan.
- **Forskarskolan** i Läs- och skrivutveckling har framgångsrikt avslutats: 15 av 16 licentiander lade under året fram sina uppsatser för granskning och blev godkända; fyra av dessa framläggningar gjordes vid vår egen institution (Helena Krantz, Karin Wesslén, Susanne Staf och Nils Larsson).

- Noterbart är också att 19 **magisteruppsatser** och 41 **kandidatuppsatser** har godkänts under året.
- Två nya **externfinansierade forskningsprojekt** har tillkommit: Svenska som pluricentriskt språk – pragmatik, interaktion och kommunikation i Sverige och Finland har erhållit forskningsinitieringsmedel från Riksbankens jubileumsfond (Catrin Norrby) och Svenskans prosodiska hierarki har erhållit medel från Vetenskapsrådet (Tomas Riad).
- Ett nytt forum för institutionens forskare med inriktning på språkbruk har skapats, nämligen **språkbrukskollokviet** som sammanträder ca en gång i månaden. Kollokviet ersätter skrivforskningskollokviet, kollokviet i svenska som andraspråk och ämnesdidaktiska kollokviet, och syftet är bland annat att samla institutionens språkbruksforskare kring gemensamma projekt. Övriga seminarier och kollokvier vid institutionen har rullat på som tidigare med sedvanligt hög aktivitet (högre seminariet, fonologikollokviet, grammatikkollokviet och interaktionsseminariet).
- Tillsammans med Svenska Institutet arrangerade institutionen **konferensen** *Med svenska språket som redskap – hur möter högskolan internationella studenters behov?* som samlade 150 deltagare från 15 olika länder den 23–24 september. Vi var också med och arrangerade *PLAIN-konferensen – internationellt klarspråk*, som ägde rum 10–11 juni, tillsammans Språkkonsulterna AB och Språkrådet, samt Workshop 1 inom ramen för Nätverket Translatio tillsammans med Institutionen för franska, italienska och klassiska språk den 28–29 januari.
- Diskussioner har förts med Centrum för tvåspråkighetsforskning och Institutionen för språkdiraktik angående olika former av **samarbete och/eller samgående**. (Bakgrunden är bl.a. att en del av våra kurser går om lott.) Skriftliga rapporter har lämnats till fakulteten. Ett konkret resultat av dessa diskussioner, som har fortsatt under 2012, är att de fristående kurserna i svenska som andraspråk från och med ht 2013 kommer att ges gemensamt av Institutionen för nordiska språk, Institutionen för språkdiraktik och Centrum för tvåspråkighetsforskning.
- Kurserna i svenska för internationella studenter medgavs **dispens** från den sjugradiga betygsskalan av rektor i februari 2012 efter att

ansökan inlämnats i november 2011, något som avsevärt kommer att underlätta lärarnas arbete.

– Försöken med så kallat **studentfika** har fallit väl ut och kommer att fortsätta. Studentfika används som komplement till och uppföljning av ordinarie kursutvärdering men studenterna har även möjlighet att ta upp andra angelägna frågor under dessa avspända och mer informella träffar.

– En **arbetsmiljöenkät** har genomförts med hjälp av Avonova. Resultatet av enkäten har redovisats och diskuterats på ett personalmöte, och därefter har en handlingsplan utarbetats vilken antogs av institutionsstyrelsen i november (se bilaga 2 i slutet av denna verksamhetsberättelse).

När jag skriver detta i juni 2012 så är jag inte längre prefekt, eftersom jag avgick den sista december 2011. Det blev fem intressanta och lärorika år som jag absolut inte hade velat vara utan. Även om det jag nu säger kan uppfattas som att jag talar i egen sak så vill jag ändå gärna framhålla att det har varit förhållandevis enkelt och framför allt roligt att vara prefekt, och anledningen är bland annat följande: institutionen är mycket välskött (det var den redan innan jag tillträdde), medarbetarna är professionella och energiska, och förmågan att ta till sig nya saker är stor liksom viljan till förändring.

Ett tydligt uttryck för denna positiva hållning är bland annat det **ständigt pågående arbetet med att revidera och utveckla kurser** av olika slag (se avsnitt 2 och 3 nedan samt verksamhetsplanen). Detta är helt klart en styrka samtidigt som det givetvis också kan bli för mycket av det goda, eftersom allt fler uppgifter som bekant samtidigt läggs på oss utifrån, eller kanske snarare uppifrån, vilket sammantaget leder till en hög arbetsbelastning. Lagom stora ambitioner är därför antagligen bäst, inte minst med tanke på det tuffa sparbeting som institutionen kommer att få leva med ett antal år framöver.

2 Undervisning och utbildning

2.1 Grundutbildning

2.1.1 Efterfrågan och kursutbud

Under 2011 gjordes flera förändringar i kursutbudet på grundnivån. Två kortare skrivkurser med arbetslivsinriktning för studenter med svenska med andraspråk lades ner efter vt 2011 och en ny mer omfattande kurs Skrivande för studenter med andraspråk 15 hp startade ht 2011. I första omgången gavs bara en campusvariant av kursen men på sikt kommer kursen även att erbjudas som distanskurs. Kursen Kommunikation i tal och skrift, 30 hp gjordes om och bytte namn till Praktisk svenska, 30 hp ht 2011. Kursen erbjöds både som fristående kurs och som inledande kurs i det nya kandidatprogrammet i arbetslivskommunikation som institutionen ger tillsammans med Engelska institutionen. Totalt antogs 53 studenter till Praktisk svenska – något färre än beräknat. Ht 2011 medverkade vi även i den inledande terminen i kandidatprogrammet i kulturanalys (17 studenter antagna) och kandidatprogrammet i moderna språk (40 studenter antagna) med kursen Akademiskt skrivande, 7,5 hp. Kursen Bedömning av språkfärdighet för svenska som andraspråk/sfi gavs vt 2011 som fristående kurs i det ordinarie kursutbudet för första gången. Kursen gavs tidigare inom Lärarlyftet.

Under 2011 gjordes också vissa förändringar i kursutbudet för nordiska språk med historisk inriktning. I stället för en kurs om 30 hp erbjuds fristående kurser om 7,5 hp. Ht 2011 gavs Vikingatida texter och Ortnamn och personnamn. Förändringarna har lett till att fler studenter har registrerats.

En ny kull språkkonsulter (kull 16) antogs ht 2011. 270 personer sökte till utbildningen och 123 skrev antagningsprovet vilket är ungefär lika många som inför förra antagningen ht 2009. 53 st. blev godkända och av dessa antogs 30 st. i stället för 20 efter IS-beslut om ökat antagningstal för programmet.

Kurser i norska gavs endast under vt 2011. Höstens kurser ställdes in p.g.a. gästlektorns föräldraledighet. Övriga kurser kunde ges som planerat. Underlaget för Svenska I har minskat något under 2011

eftersom nyantagning till kombinationsprogrammet skedde sista gången vt 2011. I övrigt har vi kunnat notera minskat söktryck för Praktisk retorik, kväll. Vi kunde dock fylla planerade grupper.

2.1.2 Anslag och prestationer

Anslagen till institutionens grundutbildningar var under 2011 ca 31 miljoner kronor. Närmare bestämt erhöll vi enligt fakultetens budgetsbeslut följande medel: svenska/nordiska språk 12,6 miljoner, svenska som främmande språk 12,6 miljoner, lärarutbildning 3,4 miljoner, Tisus 1,3 miljoner och nordiska sommarkurser 0,45 miljoner. Till detta ska läggas ytterligare 0,7 miljoner avseende lärarutbildningen som vi fick från rektor i december. Även 2010 erhöll vi ca 31 miljoner till grundutbildningen.

När det gäller **årets prestationer** så blev utfallet följande:

- *Svenska/nordiska språk*: takbeloppet på 683 hås/håp nåddes med god marginal och vi hamnade på 725 hås/håp, dvs. vi överproducerade 42 hås/håp, vilket resulterade i att vi erhöll 632 tusen kronor extra (15 tkr per hås/håp)
- *Svenska som främmande språk*: takbeloppet på 598 hås/håp uppnåddes ej utan vi hamnade på 510 hås/håp, dvs. det fattades 88 hås/håp, vilket resulterade i ett återbetalningskrav på 927 tkr (50 %)
- *Lärarutbildningen*: takbeloppet på 3 406 tkr nåddes nästan, vilket resulterade i ett återbetalningskrav på 22 tkr (siffror för hås och håp är här svårt att ange)

Sammantaget innebär detta sålunda att vi gick back med 317 tkr ($632 - (927 + 22)$); utfallet blev därmed något bättre än 2010, då vi fick betala tillbaka 362 tkr. Se även översikten nedan som visar våra prestationer mellan 2006 och 2011. Som synes har det gått upp och ned en del. Svenska/nordiska språk visar dock en positiv trend för närvarande medan motsvarande siffror för svenska som främmande språk är vikande. Lärarutbildningen är svårare att bedöma men även här ser utvecklingen förhållandevis positiv ut. (Systemet med återbetalning vid underprestation resp. extra tilldelning vid överprestation infördes 2007; lärarutbildningskurserna införlivades dock först 2008 i detta system.)

År	Utfall hås/håp Sv-ns	Utfall hås/håp Sfs	Utfall tkr Lu
2006	-65 (756-821)	-72 (439-511)	-
2007	-107 (703-810)	-46 (474-520)	-
2008	+10 (706-696)	+44 (563-519)	-592
2009	+24 (710-686)	+73 (603-530)	-122
2010	+29 (725-696)	-76 (552-628)	±0 (-220)
2011	+42 (725-683)	-88 (510-598)	-22

2.1.3 Lärarutbildningar

I början av 2011 pågick ett intensivt arbete med en förnyad ansökan om examensrätt för grundlärare och hela året präglades av omfattande arbete med kursutveckling inför de nya lärarprogrammen. Ämneslärarprogrammen för årskurs 7-9 och gymnasieskolan startade ht 2011. Sammanlagt 55 studenter antogs till den inledande kursen i svenska. Ca 20 antogs till inriktningen ämneslärare 7-9 och resten till inriktningen ämneslärare gymnasieskolan.

Samtidigt har det pågått kursutveckling för de nuvarande inriktningarna svenska/svenska som andraspråk för skolår F-6 respektive skolår 5-9, 7-9 och gymnasieskolan. Kurs IV för senarelärare gavs första gången vt 2011, och under hösten utvecklades den sista kursen för inriktning F-6. Antalet lärarstudenter som läser de nuvarande inriktningarna har varit stabilt under året men kommer att minska fr.o.m. 2012 då ingen nyantagning sker.

Beslutet om lärarlegitimation ledde till ett stort antal förfrågningar från lärare som vill slutföra eller komplettera sina utbildningar.

2.1.4 Uppdragsutbildningar

Under året har vi gett några kortare uppdragsutbildningar i danska och i retorik samt medverkat i uppdragsutbildningen Korta vägen 4 och 5. (Korta vägen går ut på att göra nyanlända invandrade akademiker anställningsbara.) Kursen Svenska för lärare årskurs 4-6, 15 hp upphandlades av Skolverket för Lärarlyftet och gavs under ht 2011 i samverkan med Institutionen för litteraturvetenskap. Under ht 2011

upphandlades nya kurser inom Lärarlyftet II och dessa kommer att ges med start vt 2012.

Under året har lärare från institutionen undervisat på olika kurser vid Tolk- och översättarinstitutet.

2.2 Översikt över kursutbudet

Studenter/termin: Kurs som inte gavs markeras med –. Inställd kurs p.g.a. inga sökande markeras med 0.

GRUNDNIVA		studenter/termin	
Program		vt -11	ht -11
Språkkonsultprogrammet, 180 hp, kurs 6		21	–
Språkkonsultprogrammet, 180 hp, kurs 2		–	29
Språkkonsultprogrammet, 180 hp, kurs 3		–	20
Fristående kurser i svenska/nordiska språk			
Svenska			
Svenska I, 30 hp		58	39
Svenska II, 30 hp		21	24
Svenska kandidatkurs, 30 hp		16	11
Svenska III, 15 hp		6	1
Kommunikation i tal och skrift, 30 hp		36	–
Praktisk svenska, 30 hp		–	45
Text och textdesign, 30 hp		6	–
Svenska som andraspråk			
Svenska som andraspråk I, 30 hp (halfart)		–	30
Svenska som andraspråk I, 30 hp (halfart)		–	28
Svenska som andraspråk II, 30 hp (halfart)		19	–
Svenska som andraspråk II, 30 hp (halfart)		18	–
Svenska som andraspråk kandidatkurs, 30 hp (halfart)		5	5

	vt -11	ht -11
Fristående kurser i svenska/nordiska språk		
Svenska som andraspråk kandidatkurs, 30 hp (halvfart)	–	7
Svenska som andraspråk III, 15 hp	2	3
Svenska för studenter med utländsk förutbildning		
Svenska för studenter med utländsk förutbildning, 30 hp	29	31
Skrivande i arbetslivet för akademiker med svenska som andraspråk, 6 hp (halvfart, distans)	12	–
Skriva i arbetet för studenter med svenska som andraspråk, 9 hp (halvfart)	25	–
Skrivande för studenter med svenska som andraspråk, 15 hp	–	24
Nordiska språk med historisk inriktning		
Vikingatidens och medeltidens texter, 30 hp (halvfart, kväll)	10	–
Vikingatida texter, 7,5 hp	–	13
Ortnamn och personnamn, 7,5 hp	–	28
De nordiska språken i tid och rum, 30 hp (halvfart)	1	4
Nordiska språk med historisk inriktning kandidatkurs, 30 hp (halvfart)	1	0
Fornisländska I, 7,5 hp	–	11
Handskriftsläsning och texttolkning, 7,5 hp (halvfart)	8	–
Runologi I, 7,5 hp	–	6
Svensk språkhistoria, 7,5 hp (halvfart)	4	–
Fornisländska II, 7,5 hp	6	–
Danska		
Danska – muntlig och skriftlig färdighet, 7,5 hp (halvfart)	–	29
Danska som grannspråk – läsfärdighet, 7,5 hp (distans)	25	25
Dansk litteratur, 7,5 hp (halvfart)	13	–

Fristående kurser i svenska/nordiska språk	vt -11	ht -11
Danska – språk och kultur, 7,5 hp (halvfart)	–	22
Danska – språk och språkvariation, 7,5 hp (halvfart)	10	–
Danska II, 30 hp (halvfart)	6	2
Norska		
Interskandinavisk kommunikation, 7,5 hp (halvfart)	9	–
Norsk litteratur, 7,5 hp (halvfart)	10	–
Norska – språk och kultur, 7,5 hp (halvfart)	–	–
Norska – muntlig och skriftlig färdighet, 7,5 hp (halvfart)	–	–
Barns språkutveckling		
Barns språkutveckling I, 15 hp (halvfart)	16	–
Muntlig och skriftlig framställning		
Akademiskt skrivande, 7,5 hp (halvfart, kväll)	25	–
Akademiskt skrivande, helfart dag (inom Kulturvetarprogrammet)	–	18
Praktisk retorik, 15 hp (halvfart, dag)	35	50
Praktisk retorik, 15 hp (halvfart, kväll)	72	72
Skrivande i yrkeslivet, 7,5 hp (halvfart, kväll)	28	38
Övriga kurser		
Provkonstruktion och bedömning av språkfärdighet, 7,5 hp (halvfart, kväll)	–	14
Skrivutveckling under skoltiden, 7,5 hp (helfart, dag)	1	2
Språklig fördjupning för svensklärare, 30 hp (helfart, dag)	1	1
Svenska som främmande språk för lärare i svenska utanför Sverige (kvartsfart, distans)	18	–
Svenska som andraspråk för språkkonsulter, 8 hp	3	–

Övriga kurser	vt -11	ht -11
Semantik och terminologi för språkkonsulter, 10 hp	–	3
Skrivande och skriftbruk – teorier och metoder, 6 hp	–	2
Svenska som främmande språk	vt -11	ht -11
Nivå 2, 30 hp (helfart)	59	71
Nivå 2, 30 hp (halvfart)	19	30
Behörighetsgivande kurs i svenska, 30 hp (helfart)	43	41
Behörighetsgivande kurs i svenska, 30 hp (halvfart)	33	21
Svenska som främmande språk för internationella studenter (Kurs 1–5)	678	956
Läroarbetsplaner	vt -11	ht -11
Fördjupningsspecialisering, Svenska m. språklig och litterär fördjupning. Utan examensarbete (högstadiet/gymnasie lärare termin 3): Talandets och skrivandets konst, 15 hp	3	1
Fördjupningsspecialisering, Svenska m. språklig fördjupning – med examensarbete (högstadiet/gymnasie lärare termin 3): Examensarbete 30 hp (2 st. 7,5 hp-kurser)	0	0
Fördjupningsspecialisering, Svenska med språklig fördjupning, examensarbete GN (högstadiet/gymnasie lärare termin 3): Examensarbete 15 hp	0	1
Fördjupningsspecialisering, Svenska med språklig fördjupning, examensarbete GN (högstadiet/gymnasie lärare termin 4): Examensarbete 15 hp	2	0

Läroinnehåll	vt -11	ht -11
Fördjupningsspecialisering. Svenska m. språklig fördjupning – med el. utan examensarbete (högstadiet/gymnasielärare termin 4): Examensarbete alt. fältarbete, 30 hp (2 alt. 3 st. 7,5 hp-kurser)	2	0
Svenska m. språklig och litterär fördjupning – utan examensarbete (gymnasielärare termin 4): 15 hp (2 st. 7,5 hp-kurser)	2	1
Svenska/svenska som andraspråk i mångfaldens skola I, skolår F–6 Språkutveckling och läs- och skrivinlärning 7,5 hp Svenskan i tvärspråkligt perspektiv 8 hp VFU 1,5 hp	41	33
Svenska/svenska som andraspråk i mångfaldens skola II, skolår F–6 Elevers språkutveckling under mellånåren 7,5 hp Texter barn möter 5 hp	37	38
Svenska/svenska som andraspråk för skolår 5–9, 7–9 & gymnasieskolan II Skriva och tala – egen produktion 6 hp Textanalys 6 hp Ungdomars språkutveckling 4,5 hp VFU 1,5 hp	22	33
Svenska/svenska som andraspråk för skolår 5–9, 7–9 & gymnasieskolan III Nordiska språk 6 hp (+ del av VFU enligt avtal)	32	12
Svenska i mångfaldens skola IV, skolår 5–9 (2 x 7,5 hp)	0	1
Svenska i mångfaldens skola IV, skolår 7–9 och gymnasieskolan (2 x 7,5 hp)	2	4
Svenska i mångfaldens skola IV, Skolår 5–9, 7–9, gymnasieskolan, 15 hp. Med självständigt arbete	0	2

Läroinnehåll	vt -11	ht -11
Läroinnehåll	vt -11	ht -11
Svenska i mångfaldens skola IV, Skolår 5–9, 7–9, gymnasieskolan, 30 hp. Utan självständigt arbete	0	0
Svenska I inom ämnesläroprogrammet, årskurs 7–9 och gymnasieskolan	0	44
Läroinnehåll	vt -11	ht -11
Kommunikation i arbetslivet för lärare i sfi/svenska som andraspråk, 10 hp	–	4
Bedömning av språkfärdighet inom sfi/svenska som andraspråk, 10 hp	13	–
AVANCERAD NIVÅ		
Program	vt -11	ht -11
Masterprogram i svenska, 120 hp	5	5
Magisterkurser	vt -11	ht -11
Andraspråksskrivande, 7,5 hp	–	1
Andraspråksforskning, 15 hp	1	–
Bedöma och testa andraspråkskompetens – makro- och mikroperspektiv, 7,5 hp	–	20
Fornsvenska, 7,5 hp	2	–
Nordiska språk med historisk inriktning, magisterkurs, 30 hp	–	–
Praktisk i svenska som andraspråk, 7,5 hp	–	1
Psyklingvistik, 15 hp	1	–
Skrivforskning, 15 hp	1	–
Sociolingvistik, 15 hp	–	3
Språkförändring, 15 hp	1	–

Magisterkurser	vt -11	ht -11
Syntax, 15 hp	6	1
Svenska, magisterkurs, 30 hp	3	10
Svenska som andraspråk, magisterkurs, 30 hp	4	2
Svenska, masterkurs, 30 hp	2	2

2.3 Forskarutbildning

Vi har bedrivit forskarutbildning i ämnet *nordiska språk*.

För vårterminen 2011 var sedan föregående termin 11 individuella studieplaner fastställda. För läsåret 2011/2012 fastställdes 10 individuella studieplaner. Därtill fastställdes 4 individuella studieplaner för licentiander, antagna till forskarskolan (se 2.3.1).

7 doktorander finansierades under hela eller del av året med fakultetsmedel, 1 doktorand finansierades av särskilda rektorsmedel och 1 doktorand med en kombination av fakultetsmedel och externa medel.

Många avhandlingsämnen rör nutida svenskt språkbruk, och en hel del avhandlingsämnen har språkhistorisk inriktning.

Godkända doktorsavhandlingar: En avhandling i nordiska språk godkändes under 2011.

Kurser: *Psykolingvistik* (vt 2011: Karin Junefelt), *Syntax* (ht 2011: Cecilia Falk).

Antal doktorander med mer än 10 % aktivitet: 11 (vt 2011), 10 (ht 2011).

Nyantagna doktorander: Linnea Hanell, Maria Rydell (start vt 2012).

Handledare: Anders Björkvall, Mona Blåsjö, Judith Chrystal, Ulla Ekvall, Kristina Danielsson, Charlotte Engblom, Cecilia Falk, Kari Fraurud, Staffan Hellberg, Gunilla Jansson, Olle Josephson, Karin Junefelt, Erik Magnusson-Petzell, Tomas Riad, Hans Strand, Gunlög Sundberg, Jan Svanlund, Karolina Wirdenäs, Håkan Åbrink.

2.3.1 Forskarskolan

Institutionen drev från hösten 2008 till mars 2011 en forskarskola i Läs- och Skrivutveckling i samarbete med Institutionen för språkdidaktik, ISD, tidigare USOS), Stockholms universitet och Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap, Högskolan i Gävle. Institutionen fick medel från Utbildningsdepartementet, och medlen söktes via Vetenskapsrådet. Till forskarskolan antogs 16 forskarstudierande, alla verksamma lärare i grundskola/gymnasium. Under 2011 lade 15 av dessa fram sina licentiatuppsatser och avlade licentiatexamen. Fyra av dessa framläggningar gjordes vid institutionen (se

5.2.). Koordinatorer för forskarskolan var Ulla Ekvall, Olle Josephson, Anna Vogel och Karolina Wirdenäs.

I centrum för forskarskolan stod *texter i och utanför skolan*. De perspektiv som anlades var elevernas läsande och skrivande i svenskämnet och andra skolämnen, elevernas textvärldar utanför skolan samt elevernas framtida möten med texter i utbildning och arbetsliv. Inom dessa perspektiv intog läsande och skrivande i en mångkulturell miljö en viktig roll och samtliga perspektiv inbegrep också genus. Perspektiven är inte uteslutande utan överlappar delvis och griper in i varandra. Centrala begrepp var *social literacy* (i betydelsen skriftbruk, skriftkompetenser och skriftkulturer), *genre* och *praxisorientering*.

Syftet med forskarskolan var att de antagna lärarna ska få mångfacetterad och omfattande kunskap dels om skilda skriftbruk, skriftkompetenser och skrivkulturer som förväntas av elever i skola, framtida utbildning och arbetsliv, dels om textpraktiker och förutsättningar som eleverna bär med sig in i skolvärlden.

2.4 Internationellt forskar-, lärar- och studentutbyte

Under år 2011 har institutionen varit engagerad i Erasmus-verksamhet och Nordplus-nätverket Nordliks, de nordiska sommarkurserna Nordkurs, samt tagit emot studenter bland annat via det bilaterala avtalet med Shanghai University for International Studies.

2.4.1 Gästforskare

- Dr Steffen Höder, forskare vid Sonderforschungsbereich Mehrsprachigkeit, Universität Hamburg. 1–10 september.
- Paul Natiw, doktorand i nordiska språk vid University of Wisconsin, Madison, USA. 16 maj–31 juli.

2.4.2 Utresande lärare

- Tomas Riad, gästprofessor vid Université Paris 8, Saint-Denis, 1 januari–31 augusti.

2.4.3 Studenter som läst i Stockholm

2.4.3.1 NORDKURS – de nordiska sommarkurserna

Ordförande för NORDKURS är Rune Palm. Inom ramen för NORDKURS läser ca 300 studenter sommarkurser i något annat nordiskt land än sitt eget.

2.4.3.2 Utbytes- och gäststudenter

Vårterminen 2011

Utbytesprogram	Ort och antal	Totalt
ERASMUS	Bonn 1, Erlangen-Nürnberg 1, Freiburg 1, Gdansk 1, Milano 1, Paris 3, Poznan 1, Wien 2, Zürich 3	14
NORDPLUS	Helsingfors 1, Jyväskylä 1, Tammerfors 1, Åbo 1	4
Bilaterala avtal	Hankuk 2, Moskva 1, Shanghai 5, Tokai 1	9
Totalt		27

Höstterminen 2011

Utbytesprogram	Ort och antal	Totalt
ERASMUS	Amsterdam 1, Berlin 3, Bonn 2, Daugavpils 2, Florens 1, Freiburg 1, Gdansk 1, Gent 1, Köln 2, Münster 3, Paris 2, Poznan 3, Tartu 1	23
NORDPLUS	Helsingfors 2, Jyväskylä 1, Reykjavik 1, Tammerfors 3	7
Bilaterala avtal	Helsingfors 1, Hankuk 2, Moskva 2, S:t Petersburg 1	6
Totalt		36

2.4.4 Studenter som rest ut från Stockholm

Inga utresande studenter under året.

3 Pedagogiskt utvecklingsarbete och kompetenshöjande åtgärder

3.1 Allmänt

Under året har nio personalmöten genomförts (9/2, 9/3, 13/4, 11/5, 8/6, 14/9, 12/10, 9/11 och 14/12). Följande ämnen respektive aktiviteter har bland annat stått på programmet: diskussion av institutionens verksamhetsplan, information om brandsäkerhet, information om institutionens budget och ekonomi, genomgång av beslutsfattandet vid institutionen, uppföljning av institutionens arbetsmiljöenkät, information från Forskningsservice, diskussion och översyn av våra kursplaner, information och diskussion om sexuella trakasserier samt korta presentationer av ett antal forskningsprojekt representerande institutionens olika forskningsinriktningar. Därtill kommer också vissa stående inslag som allmän personalinformation, rapporter från våra olika verksamhetsområden, terminsupptakter m.m. samt vissa sociala aktiviteter (guidad vandring i Gamla stan under Catarina A. Perssons ledning, besök på Gamla Orangeriet i Bergianska trädgården, boksläpp, luciafirande, uppvaktning av jubilarer m.m.).

Ett pedagogiskt seminarium har genomförts (18/5): *Att använda wiki i undervisningen. Mona Blåsjö berättar om ett försök med Mondos wiki-funktion.* Övriga aktiviteter framgår av följande avsnitt. Se även institutionens verksamhetsplan, som finns i slutet av denna skrift. Där redovisas bland annat en rad åtgärder som vidtagits i syfte att utveckla våra kurser och att optimera vårt kursutbud. Nämnas kan här också det så kallade *E-biblioteksprojektet* som Linnea Hanell drivit under året. Syftet med projektet är att skapa en databas innehållande kurslitteratur i form av pdf-dokument som lärarna lätt ska kunna ladda ned och göra tillgängliga för sina studenter via Mondo (givetvis efter det att tillstånd först inhämtats), något som kommer att göra det enklare för såväl lärare som studenter.

3.2 Fristående kurser i svenska/nordiska språk

3.2.1 Grundnivå

Under våren pågick kursutveckling för de nya kurserna Praktisk svenska och Skrivande för studenter med svenska som andraspråk. Arbetet med den nya kursen Svenska i arbetslivet, som kommer att ingå i kandidatprogrammet i arbetslivskommunikation, påbörjades.

Sommaren 2011 fattade fakultetsnämnden beslut om nytt huvudområde för kurserna i svenska, och nya riktlinjer för utformningen av kursplanerna, något som ledde till omfattande kursplanearbete under hösten. De nya kraven på kursplanernas innehåll ledde bland annat till en översyn av examinationsformer och regler för komplettering och obligatorisk närvaro. Ett personalmöte ägnades åt diskussioner inför detta arbete.

3.2.2 Avancerad nivå

Den översyn av samtliga läskurser (15 hp) på avancerad nivå som genomfördes hösten 2010 har inneburit att kraven på de olika läskurserna blivit mer jämförbara och har avsevärt underlättat inläsningen. För att underlätta uppsatsskrivandet infördes 2011 fyra arbetsmöten för uppsatsskrivande studenter på avancerad nivå; i övrigt följde magister- och masterstudenterna det högre seminariet på samma villkor som andra deltagare. Undervisning erbjöds på ett par av läskurserna, och särskilt i kursen Samtalsanalys deltog många studenter, också från andra institutioner och lärosäten.

Samarbetet med Lunds och Göteborgs universitet i masterprogrammet i Svenska som andraspråk fortsatte, och en ny läskurs (7,5 hp) utvecklades inom detta program, Andraspråksanvändning inom utbildnings- och arbetslivspraktiker. Genomströmningen, som förbättrades avsevärt 2010, höll sig på samma höga nivå 2011.

3.3 Svenska som främmande språk

Antalet internationella studenter och forskare vid Stockholms universitet ökar något varje år. Mer än 500 studenter varje termin har studerat svenska språket på olika färdighetsnivåer under 2011. Denna undervisning i svenska är således en omfattande och starkt efterfrågad del av Stockholms universitets internationella verksamhet.

Arbetet med att vidareutveckla kursinnehåll och arbetsmetoder på förberedande (nivå 2) och behörighetsgivande utbildning i svenska fortsatte under 2011 under ledning av kursföreståndaren Vendela Blomström. Såväl kursupplägg som kurslitteratur och målbeskrivningar har fortlöpande diskuterats i grupper och på gemensamma lärarmöten. Eftersom kurserna genomförs i 3–4 parallella grupper krävs tydlig samordning av samtliga kursmoment och examination. Under hösten begärde institutionen att få överge den sjugradiga betygsskalan och i stället fokusera på arbetet med att formulera kriterierna för godkänd språkfärdighet och tillämpa tvågradig betygsskala på kurserna i svenska som främmande språk. (Vår begäran beviljades av rektor 2012-02-09.)

Kursplattformen Mondo används genomgående och underlättar samarbetet mellan lärare i parallella grupper och ger en god överblick och samordning av de olika delkurser som ingår i utbildningen.

Tillsammans med Svenska Institutet anordnade vi konferensen *Med svenska språket som redskap för akademiska studier* den 23–24 september. Den lockade ett stort antal deltagare från många högskolor som ger behörighetsgivande utbildning i svenska. (Se även kap. 7.)

Test i svenska för universitetsstudier, Tisus, konstrueras av en projektarbetsgrupp vid institutionen och leds av projektledaren Annika Spolin. Samtliga ordinarie lärare i svenska som främmande språk bedömer testtagarnas muntliga prestation. Konferensen *Med svenska språket som redskap för akademiska studier* fick också tjäna som årets fortbildning för testbedömare. Mer om Tisus följer i avsnitt 3.4.

3.4 Tisus: Test i svenska för universitets- och högskolestudier

Stockholms universitet har regeringens uppdrag att ansvara för konstruktion, utveckling och samordning av det behörighetsgivande testet i svenska (Tisus). Testets målgrupp är studerande med utländsk gymnasieexamen som vill studera vid svenska universitet och högskolor. Arbetet med testet sker på Institutionen för nordiska språk. Provet gavs den 10 maj och 1 november vid sju universitet och högskolor: Göteborg, Linköping, Lund, Malmö, Stockholm, Umeå och Uppsala. Provet gavs även på ett 70-tal olika platser världen över.

Totalt prövades under året 721 (729, 774) blivande studenter (2010 och 2009 års siffror inom parentes): Stockholm hade 241 (284, 258) testtagare, Göteborg 80 (86, 86), Uppsala 46 (42, 73), Lund 49 (56, 66), Linköping 20 (12, 22), Malmö 28 (32, 44) och Umeå 18 (11, 7). Antalet testtagare i utlandet var 239 (206, 222). I fasta tal ökade testet i utlandet mest under året.

Antalet testtagare som tar testet i utlandet utgör drygt 30 % av det totala antalet vilket sätter extra press på administrationen av testet; det krävs god framförhållning och tidplanering, serviceanda och ett stort kontaktnät. Flest testtagare per ort fanns i London (inkl. Cobham) 17, Beijing 13, Aten 11, Wien 9, München 8 och Shanghai 8.

Testet utomlands genomförs oftast med hjälp av svensklektorer på olika universitet, men även ambassader, konsulat, svenska skolor och kyrkor är återkommande samarbetspartner. Flera orter har samarbetat under nästan varje provtillfälle under en tioårsperiod utan ersättning; andra tar ut ett mindre arvode. Ett samarbete har inletts med Svenska Institutet (SI) för att kunna hitta fler stadigvarande provorter i utlandet.

Åtskilliga testtagare i utlandet är flerspråkiga ungdomar i utlands-svenska familjer som har svenska som förstaspråk eller andraspråk från tidig ålder.

Stockholms universitet är medlemmar i The Association of Language Testers in Europe (ALTE). Testet fick 2009 betyget *Satisfactory* i en extern kvalitetsgranskning av testet som genomfördes 2008 enligt de minimikrav (*Minimum Standards*) som gäller för medlemmarna i ALTE. Det ställdes dock krav på en handlingsplan (*Action Plan*) för att förbättra jämförbarheten för de muntliga och skriftliga provdelarna mellan provomgångarna.

Arbetet med att kvalitetssäkra Tisus enligt handlingsplanen har fortsatt under året. Detta har bland annat inneburit ett fortsatt arbete med att förbättra bedömarreliabiliteten, och en fortsatt validering av det skriftliga och muntliga delproven.

Samrådsgruppen för de sju provorterna, som samarbetar med de behörighetsgivande kurserna i svenska och med Tisus, märker ett starkt behov av fortsatt gemensamma insatser och samsyn vad gäller kunskaper och stöd i svenska för både blivande studenter och studenter med svenska som ett andraspråk på samtliga högskolor och universitet i Sverige

4 Forskning

Institutionens forskning bedrivs grovt räknat inom tre huvudområden: samtida språkbruk i samhällsperspektiv, strukturlingvistik och nordistik med kulturhistorisk inriktning. Dörrarna mellan dessa områden är dock öppna och flera forskare har beröringspunkter med mer än ett område. Språkbruksforskningen utgör ett av institutionens livaktigaste forskningsområden och samlar ett tiotal forskare. Under 2011 har det nyinrättade Språkbrukskollokviet kommit att bli ett forum för att dryfta språkbruksfrågor. Pågående externfinansierade forskningsprojekt inom detta forskningsområde rör språket i skolan (Anders Björkvall, Mona Blåsjö, Karolina Wirdenäs), ungdomars attityder till språk (Catrin Norrby), vetenskapligt skrivande (Mona Blåsjö, Maria Lim Falk, Hans Strand), språkbruk i yrkesutbildning och arbetslivet ur andraspråksperspektiv (Gunilla Jansson). Andra forskare inom språkbruksfältet är Olle Josephson (svensk språkpolitik) och Anna Vogel (externfinansierat projekt om laddade ord ur ett samhällsperspektiv). Därutöver har Catrin Norrby erhållit forskningsinitieringsmedel från Riksbankens jubileumsfond för forskning om pragmatiska och interaktionella aspekter på svenskt språkbruk i Sverige och Finland.

Institutionens strukturlingvistiska forskning omfattar både samtida och historiskt inriktad språkforskning. Tomas Riads forskning inom fonologi, om bland annat prosodi och metrik, intar en nationellt ledande och internationellt framstående ställning. Under året erhöll han, tillsammans med Sara Myrberg, forskningsmedel från Vetenskapsrådet för projektet Svenskans prosodiska hierarki (VR 2011–2013). Flera forskare arbetar med språkhistoriskt material där man bland annat kartlägger syntaktiska mönster i svenskan (Cecilia Falk, Erik Magnusson-Petzell). Under året stärktes det strukturlingvistiska området ytterligare genom rekryteringen av Ida Larsson till en tjänst som forskarassistent.

Till nordistik med kulturhistorisk inriktning kan Inger Larssons och Ulrika Djärvs externfinansierade sammanställning av en fornsvensk bibliografi räknas. Andra forskare inom denna historisk-filologiska inriktning är Inger Lindell, Rune Palm och Jonatan Pettersson.

4.1 Projekt finansierade med externa medel

Se även <www.nordiska.su.se/forskning/forskningsprojekt>.

God Svenska! Språkliga attityder hos gymnasieungdomar och gymnasielärare i ett mångspråkigt Sverige

Finansiär: Svenska Akademien (anslag för forskning i modern svenska).

Finansieringstid: medel beviljade 2009, tagna i bruk 2010. Projektet har pågått under 2011 och fortsätter under 2012.

Projektledare: Catrin Norrby och Gisela Håkansson (Lunds universitet).

Projektbeskrivning: Vi intresserar oss för språkliga attityder som kommer till uttryck inom ett specifikt verksamhetsområde: skolan. Språkvård är en normerande verksamhet och vi vill ta reda på hur å ena sidan olika elevgrupper, å andra sidan lärare överensstämmer eller skiljer sig åt i sin uppfattning om vad som är god svenska. I det sammanhanget vill vi också undersöka om det finns någon skillnad mellan normuppfattning och rapporterat språkbruk. Genom att studera eventuella skillnader i normuppfattning mellan de två grupperna, men även inom grupperna, hoppas vi kunna bidra till en diskussion om språkförändring och om svenskan i ett utvecklingsperspektiv. I en vidare samhällskontext är det av intresse att belägga huruvida olika språk-användare har skilda uppfattningar om vad som är god svenska och hur sådana eventuellt skilda normuppfattningar kan resultera i en omdefiniering av språkvårdens mål i ett allt mer mångkulturellt Sverige.

Laddade ord

Finansiär: Svenska Akademien, Vitterhetsakademien, med medel från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse.

Finansieringstid: ca 2009–2013.

Projektledare: Anna Vogel.

Projektbeskrivning: Projektet syftar till att beskriva processen då vissa ord minskar i användning och andra ord ökar i användning. Projektet gäller så kallade laddade ord, det vill säga ord för minoriteter i samhället. I fokus är begreppet 'person med intellektuell funktionsnedsättning', vilket har benämnts med olika ord och uttryck under de senaste 50 åren, som *efterbliven*, *handikappad*, *utvecklingsstörd* och *person med funktionshinder*.

Medierande redskap i vetenskapliga texter: hur kunskap byggs och förmedlas inom olika akademiska discipliner

Finansierare: Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitté.

Finansieringstid: 2006–2010. (Projektet har haft förlängd dispositionstid. En formell slutrapport inlämnades 30 mars 2011 men ytterligare avrapportering är att vänta.)

Projektledare: Hans Strand.

Medarbetare: Hans Strand, Mona Blåsjö, Maria Lim Falk, Christine Räisänen (Chalmers tekniska högskola).

Projektbeskrivning: Projektet syftar till att undersöka hur kunskap byggs och förmedlas i olika akademiska discipliner. De specifika målen är att kartlägga de centrala medierande redskapen inom ett antal olika ämnen, studera hur kunskap konstrueras och hanteras inom dessa olika ämnen, fånga (vissa centrala aspekter av) den genrekompetens som forskarna inom respektive ämne besitter och att diskutera denna genrekompetens ur ett lärande- och undervisningsperspektiv samt att utveckla och förfina denna typ av analys så att den även kan tillämpas av andra forskare och på flera ämnen.

Metodutveckling med forskarstöd. Språkutvecklande aktiviteter på arbetsplatsen.

Finansierare: Europeiska Socialfonden (ESF).

Finansieringstid: 2008–2011.

Projektledare: Kerstin Sjösvärd, Äldrecentrum.

Medarbetare: Gunilla Jansson.

Projektbeskrivning: Syftet med delstudien är att stärka utbildningsprojektet SpråkSam genom att pröva metoder som kan bidra till uppbyggnaden av språkutvecklande miljöer på arbetsplatsen. Delstudien bedrivs som en form av metodutveckling med forskarstöd. Vi ser som vår uppgift att inspirera till utveckling av nya arbetsformer och metoder på arbetsplatsen som kan ge de anställda ökad beredskap att hantera kommunikationsproblem till följd av språkliga svårigheter. Syftet med delstudien är att pröva, granska och utveckla metoder som både kan öka de anställdas medvetenhet om språk och språkanvändning i olika arbetssituationer och främja socialt inkluderande läroprocesser i arbetsgruppen. Metoden som prövas i delstudien har fokus på den stöttande handledningens funktion som länk mellan språkutbildning (inlärningsrum) och arbetsplats (användningsrum).

Ny fornsvensk bibliografi

Finansiär: Riksbankens jubileumsfond.

Finansieringstid: 2010–2012.

Projektledare: Inger Larsson.

Medarbetare: Ulrika Djärv, Patrik Åström.

Projektbeskrivning: Projektet syftar till att skapa en fullständig och aktuell bibliografi över all forskning med anknytning till fornsvensk text, publicerad som monografier, artiklar (i tidskrifter, konferensvolymerna och festskrifter) samt textutgåvor, och göra den fritt tillgänglig på Internet. Bibliografin kommer att inkludera så väl den tryckta Fornsvensk bibliografi av Robert Geete och Isak Collijn, utg. av Svenska fornskriftsällskapet, som alla relevanta publikationer från 1945–2010.

Omsorg som språkarbete. Hinder och möjligheter med svenska som andraspråk i den nya arbetsordningen

Finansiär: Forskningsrådet för socialvetenskap och arbetsliv (FAS).

Finansieringstid: 2010–2013.

Projektledare: Gunilla Jansson.

Medarbetare: Zoe Nikolaidou, Anna-Malin Karlsson.

Projektbeskrivning: Projektet fokuserar andraspråkstälarnas arbetssituation på arbetsplatser i äldreomsorgen. Bakgrunden till projektet är de förändringar av arbetslivet som brukar kopplas till den så kallade nya ekonomin, och som ibland benämns den nya arbetsordningen. För arbete inom vård och omsorg, som står i fokus i projektet, innebär det att handfasta och konkreta arbetsuppgifter utökats med betydligt mer komplexa uppgifter som exempelvis dokumentation och kontaktmannaskap. När kraven på språklig och kommunikativ kompetens ökar riskerar de som inte uppfyller dem att bli utan arbetsuppgifter och på sikt hamna utanför arbetslivet. En kategori som är särskilt utsatt är anställda med annat modersmål än svenska. Det övergripande syftet med projektet är att bidra till en såväl vidgad som fördjupad förståelse för vad som brukar beskrivas som bristfälliga kunskaper i svenska och de problem med marginalisering som är förknippade med detta. Hur påverkar de ökande kraven de anställdas möjligheter att delta i centrala arbetspraktiker på arbetsplatsen? Vilka problem uppstår och hur löses de? Vår teoretiska utgångspunkt är att språklig kompetens, såväl skriftlig som muntlig, är en del av ett socialt sam-

manhang. Empiri innefattar identifiering och analys av skriftpraktiker och samtalspraktiker på arbetsplatsen samt relationen dem emellan. Detta sker med hjälp av en kombination av etnografi (deltagande observation och intervjuer) och mikroanalys av språk och interaktion. Även textanalyser ingår som en komponent i blottläggandet av skrift- och samtalspraktiker. Projektet bedrivs som två delstudier. I delstudie 1 undersöks skriftpraktiker medan delstudie 2 fokuserar samtalspraktiker. Målet är att utveckla metoder som verksamheten kan använda i ett förändringsarbete.

Rekrytering, socialisering och representativitet i offentlig förvaltning. Språk och kultur för mångfald i statliga organisationer

Finansiär: Riksbankens jubileumsfond.

Finansieringstid: 2008–2010, förlängt t.o.m. 31 dec. 2012.

Projektledare: Gunlög Sundberg.

Medarbetare: Claes Linde †, Åsa Vifell.

Projektbeskrivning: Hur sker kompetensöverföring och förnyelse i statliga myndigheter när Sverige förvandlas till ett flerspråkigt samhälle med svenska som huvudspråk? Detta är en kärnfråga för studien, som utgår från föreställningen om representativitet i offentlig förvaltning som ett demokratiskt värde. Rekrytering och socialisering av personer med flerspråkig och flerkulturell kompetens till statlig förvaltning, liksom språkets betydelse som arbetsredskap i en kontext med höga krav på kommunikativa färdigheter, studeras. En delstudie tar upp statliga myndigheters identitet. Vad skiljer dem från andra arbetsplatser? Hur ser man på rekrytering utifrån denna kunskap? En annan delstudie gäller språkets betydelse. Hur tillämpas det språkpolitiska målet om att den offentliga svenskan ska vara ”vårdad, enkel och begriplig” i detta sammanhang? Hur stödjer, tillvaratar och bedömer man flerspråkig och flerkulturell kompetens?

Skilda världar? Textaktiviteter hemma som resurs för lärande i skolan

Finansiär: Vetenskapsrådet (UVK).

Finansieringstid: 2008–2010, förlängt till 2011 och slutredovisas 2012.

Projektledare: Anders Björkvall.

Medarbetare: Charlotte Engblom, Högskolan i Gävle.

Projektbeskrivning: Syftet med projektet är att beskriva om och i så fall hur litteracitetsutvecklande aktiviteter som äger rum utanför skolmiljön utnyttjas, eller har potential att utnyttjas, som en resurs för lärande i skolan. Projektet är förankrat i sociokulturella teorier om lärande samt i sociosemiotisk teori om multimodalt meningsskapande med hjälp av semiotiska resurser.

Skriva för att lära i digitala miljöer

Finansiär: Vetenskapsrådet

Finansieringstid: 2010–2012.

Projektledare: Ola Knutsson (KTH).

Medarbetare: Mona Blåsjö, Stina Hållsten (Södertörns högskola).

Projektbeskrivning: Projektet studerar hur digitala verktyg medierar unga vuxnas skrivande; hur elever och studenter använder digitala verktyg för att utveckla vokabulär, grammatik, idiomatiska uttryck och argumentationsstrategier; hur digitala verktyg för användning i skolan och på universitet ska utformas för att stödja elevernas utveckling både när det gäller språk, ämneskunskaper, argumentation och berättande med hjälp av text, samt hur en mer ändamålsenlig design av verktygen kan öka förståelsen av själva verktygen.

Svenska som pluricentriskt språk – pragmatik, interaktion och kommunikation i Sverige och Finland

Finansiär: Riksbankens jubileumsfond (forskningsinstitieringsmedel).

Finansieringstid: 2011–2012.

Projektledare: Catrin Norrby.

Medarbetare: Jenny Nilsson (Göteborg), Jan Lindström (Helsingfors), Camilla Wide (Åbo).

Projektbeskrivning: Syftet med det projektet är att dokumentera och jämföra svenskt språkbruk i Finland och Sverige med avseende på pragmatiska, interaktionella och kommunikativa mönster. Genom att fokusera på dessa aspekter vill vi bidra till en fullständigare beskrivning av svenska som pluricentriskt språk, dvs. ett språk som har mer än ett nationellt centrum och/eller har officiell status i två eller flera länder. Internationell forskning om pluricentriska språk har hittills främst berört skillnader i uttal, ordförråd, morfologi och syntaktiska mönster mellan olika nationella varieteter av ett och samma språk. Däremot har mycket litet intresse ägnats åt pragmatiska aspekter på

språkanvändning och de implicita normer som därmed utvecklas och vilka utgör projektets fokus. Projektet syftar även till att bidra till den teoretiska diskussionen om pluricentriska språk genom att undersöka de relationer som råder mellan de nationella standardvarieteterna (finlandssvenska och sverigesvenska) samt hur de förhåller sig till andra språk i det svenska respektive finska språksamfundet.

Svenskans prosodiska hierarki

Finansiär: Vetenskapsrådet.

Finansieringstid: 2011–2013.

Projektledare: Tomas Riad.

Medarbetare: Sara Myrberg.

Projektbeskrivning: Målet för detta forskningsprojekt är att vidareutveckla en modell för fonologisk beskrivning av svenskans intonationssystem och dess förankring i syntax, informationsstruktur och lägre (icke-intonationell) prosodisk struktur.

Text- och kunskapsutveckling i skolan (TOKIS)

Finansiär: Vetenskapsrådet (UVK).

Finansieringstid: t.o.m. 2011.

Projektledare: Per Ledin.

Medarbetare: Karolina Wirdenäs, Per Holmberg.

Projektbeskrivning: Projektet TOKIS syftar till att utveckla skrivpedagogiken inom skolans svenskämne, så att elever kan erövra en en mångsidig textkompetens och så att deras skrivutveckling främjas.

Textkorpus för Tisus – test i svenska för universitetsstudier

Finansiär: Ebba Danelius stiftelse för sociala och kulturella ändamål resp. Stockholms universitet, särskilda medel från rektor.

Finansieringstid: 2009–2010 resp. 2011.

Projektledare: Gunlög Sundberg.

Medarbetare: Peter Lundkvist.

Projektbeskrivning: Insamling, inskrivning och taggning av andraspråkstexter från det skriftliga delprovet i Tisus för en inlärarkorpus med avancerad inlärarsvenska. Texterna kommer att inkorporeras i den större *CrossCheck-korpusen*, som idag består av tre delar, nämligen SSM-delen (*Svenska som Målspråk*), SFI-delen samt texter som hämtats från kurser i svenska som främmande språk givna vid Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet. Texterna och

materialet är tillgängliga för forskning, och det används för exempelvis kandidat- och magisterstudenters uppsatsarbete.

Tvåspråkighet som resurs i lärandeprocesser. Språkanvändning och socialisering i flerspråkiga utbildningsmiljöer

Finansiär: Vetenskapsrådet (UVK).

Finansieringstid: 2007–2010, slutredovisas 2011.

Projektledare: Gunilla Jansson.

Medarbetare: Olle Poignant, Helena Bani-Shoraka.

Projektbeskrivning: Projektet studerar möjligheter till andraspråksanvändning inom ramen för en yrkesutbildnings socialiserande verksam. Syftet är att studera insocialisering och undersöka vilken funktion tvåspråkig användning kan ha som resurs för andraspråksbrukare i denna process. Som ett första steg i undersökningen beskrivs några väl avgränsade verksamheter i yrkespraktiken, där både tal och skriftbruk analyseras. Exempel på en sådan verksamhet är ankomstsamtalet, då nya patienter tas emot och skrivs in. I en mer omfattande studie, ett avhandlingsarbete, studeras studenters insocialisering och lärande av de professionellas praktik med särskilt fokus på andraspråksspecifika mönster. I en tredje delstudie undersöks hur tvåspråkig användning samverkar med andraspråksstudenternas lärande av dessa praktiker. I förlängningen kan denna kunskap generaliseras och användas såväl i undervisningen i svenska som andraspråk som i undervisningen om yrkesspråk och kommunikation på många andra yrkesutbildningar.

4.2 Annan pågående forskning

Ekvall, Ulla:

- Elevers skrivutveckling.
- Växtnamnsforskning.
- Kemi som skriftpraktik.

Falk, Cecilia:

- Svensk syntaxhistoria.

Hellberg, Staffan:

- Poetisk ordföljd och generativ syntax.

Jansson, Gunilla:

- Flerspråkiga vårdmöten.

Josephson, Olle:

- Svensk och nordisk språkpolitik.

Junefelt, Karin:

- Dialogism and Pedagogy.

Larsson Ida:

- Svenska hjälpverb – syntax, semantik och kategori.

Larsson, Inger:

- De förlinnéanska och linnéanska svenska växtnamnen, ett stycke svensk kulturhistoria med europeiska förtecken.
- Johan Franck: ”Den svenska botanikens fader”. Översättning och kommentar av Botanologia 1640.
- Medeltida klostergrunder på Island – vegetation och flora, kultur- och reliktväxter, samtida växtnamn.
- Medieval Nordic Laws.
- Nordisk medeltidsliteracy i ett diglossiskt och diagrafiskt perspektiv.

Falk, Lim Maria:

- Content and Language Integrated Learning in Swedish Schools, CLISS.

Lindell, Inger:

- Kvinnligt medeltida skriftbruk.

Magnusson Petzell, Erik:

- Poetisk ordföljd (tills. m. Staffan Hellberg).
- Ledföljden i verbfraser och bisatser i nysvenska.
- Relativsatser med inversion och imperativer med fundament i nysvenska.
- Syntaktisk normering i ett historiskt perspektiv.
- Tomma kategorier – försök till en typologi.

Norrby, Catrin:

- Komplexitet i inlärarespråk.
- Tilltal i svenskan.

Palm, Rune:

- De nordiska språken under medeltid.
- Skaldediktningens syntax.

Pettersson, Jonatan:

- Översättningen av berättarens röst i fornvästnordisk översättningslitteratur.
- Översättningsuniversalier i fri, medeltida översättning.

Riad, Tomas & Chris Golston (CSU Fresno):

- Language and verse metrics.

Vogel, Anna:

- ILSA. InLärning av Spatiala uttryck hos Andraspråkstalare.

Åbrink, Håkan:

- Språkliga ideal formade av en teaterdiskurs under tre sekler.
- Betydelseförskjutningar i språket om sjukförsäkringen.

4.3 Pågående avhandlingsarbeten

Berends, Gerrit: Skrivsamarbete och skrivutveckling inom högre utbildningar.Handledare: Gunilla Jansson, Ulla Ekvall.

Bylin, Maria: Aspektuella hjälpverbs utveckling i svenskan. Handledare: Cecilia Falk, Jan Svanlund.

Carlsson, Yvonne: Genericitet i text. Handledare: Staffan Hellberg, Kari Fraurud.

Hanell, Linnea: Textanvändning som social praktik. Handledare: Mona Blåsjö, Anders Björkvall.

Lennarsson-Hokkanen, Ingrid: Akademiskt skrivande hos studenter med svenska som andraspråk. Handledare: Gunlög Sundberg, Hans Strand.

Persson, Martin: Phonemic Priority in Dialect Levelling. Handledare: Tomas Riad, Cecilia Falk.

Pettersson, Theresia: Tänkeboktexten som diskursiv praktik. Språkförändring och standardisering. Handledare: Olle Josephson, Cecilia Falk.

Poignant, Olle: Tvåspråkiga studenters socialisering på en verksamhetsförlagd utbildning. Handledare: Gunilla Jansson, Håkan Åbrink.

Prytz, Johanna: Nollinstansiering av objektsargument i svenskan. Handledare: Jan Svanlund, Erik Magnusson Petzell.

Rudebeck, Lisa: Identity of construction across utterances and time: Verbs with *s*-suffixes and reflexive particles from Old Swedish to Modern Swedish.Handledare: Cecilia Falk, Tomas Riad.

Westberg, Gustav. Legitimerat föräldraskap. Handledare: Anders Björkqvall, Cecilia Falk.

Wiberg, Anna: Stat – samhälle – samfund: en ordstudie. Handledare: Hans Strand.

4.4 Pågående licentiatarbeten

Våra fyra licentiander inom Forskarskolan i läs- och skrivutveckling lade alla fram sina licentiatarbeten under 2011. Se 5.2.

5 Disputationer

5.1 Dokorsdisputation

Gunilla Hellström: Saco-SR-konflikten 1971 – en analys av opinionsbildning i tidningsledare. 7 oktober. Fakultetsopponent: Docent Henrik Rahm (Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet). Betygsnämnd: Professor Mats Thelander (Uppsala), docent Håkan Åbrink (Stockholm), docent Maija Runcis (Stockholm). Närvarande vid sammanträdet var också professor Hans Strand (handledare).

5.2 Licentiatdisputation

Helena Krantz: Barns tidiga läsutveckling. En studie av tidiga språkliga och kognitiva förmågor och senare läsutveckling. 21 juni. Opponent: Prof. Ulf Fredriksson, Stockholms universitet. Betygsnämnd: doc. Jan Svanlund (Stockholm) och doc. Eva Heimdahl-Mattson (Stockholm). Närvarande vid sammanträdet var också univ.lektor Kristina Danielsson (handledare).

Karin Wesslén: Att skriva, tala och tänka samhällskunskap. En studie av gymnasisters lärandeprocess. 10 oktober. Opponent: Univ.lektor Sofia Ask, Linnéuniversitetet. Betygsnämnd: prof. Boel Englund (Stockholm) och FD Maria Lim Falk (Stockholm). Närvarande vid sammanträdet var också prof. Olle Josephson (handledare) och univ.lektor Judith Chrystal (handledare).

Susanne Staf: Att lära historia i mellanstadiet. Undervisningsresurser och elevtexter i ett medeltidstema. 19 oktober. Opponent: fil. dr Jenny Wiksten Folkeryd (Uppsala). Betygsnämnd: prof. Catharina Nyström Höög (Falun) och FD Mona Blåsjö (Stockholm). Närvarande vid sammanträdet var också prof. Hans Strand (handledare) och univ. lektor Charlotte Engblom (handledare).

Nils Larsson: Ett möte mellan två skrivkulturer: Några högstadieskolelevers syn på och bruk av skrift vid skol- respektive privatskrivande. 20 december. Fakultetsopponent: fil. dr Theres Bellander (Uppsala). Betygsnämnd: docent Monica Axelsson (Stockholm) och prof. Karin Junefelt (Stockholm). Närvarande vid samman-

trädet var också prof. Olle Josephson (handledare) och doc. Gunilla Jansson (handledare).

6 Högre seminarier och kollokvier vid institutionen

6.1 Högre seminariet

Seminarieledare: Cecilia Falk och Olle Josephson.

Vårterminen 2011

- 21/1 Magistrar och mastrar – upptakt.
- 28/1 Erik Magnusson Petzell: *Om ordföljd: OV och BIFF i äldre nysvenska.*
- 4/2 Maria Bylin: *Hjälppverbiseringsprocessen som tendens.*
- 11/2 Magistrar och mastrar – uppsats-PM.
- 18/2 Anna Vogel: *Sagan om livet. Om olika konceptualiseringar av livet.*
- 25/2 Jonatan Pettersson: *Den medeltida textverkstaden och dess galleri av text(om)skapare. Skrivforskning på medeltida material.*
- 4/3 Magistrar och mastrar – extra ventileringsstillfälle.
- 11/3 David Håkansson: *Innovationer och förändringar – om variation i nysvenskan.*
- 18/3 Jenny Nilsson och Margareta Svahn: *Dialektutjämning i Väst-sverige.*
- 25/3 Cecilia Falk: *Fristående satser med bisatsform förr och nu.*
- 1/4 Magistrar och mastrar: arbetsmöte för uppsatsskribenter.
- 15/4 Catrin Norrby: *Grammatisk och pragmatisk utveckling i inlärarespråk. Miljöns betydelse för inläring.*
- 29/4 Magistrar och mastrar – slutspurtsproblem.
- 6/5 Ulla Börestam: *Internordisk språkgemenskap i europeisk kontext. Om språkförståelse och språklig identitet i en skandinavisk koloni på spanska fastlandet.*
- 13/5 Olle Poignant: *Patienten eller dokumentationen i fokus? Andraspråkstalande sjuksköterskestudenter i samtal med nyankomna patienter.*
- 20/5 Håkan Åbrink: *En röst för det moderna. Om teatersvenska som målspråk.*

- 27/5 Ellen Bijvoet och Kari Fraurud: *"Svenskar pratar långsamt och de älskar långa ord"*. Konstruktioner av olika sätt att tala svenska och deras roll för språkutveckling och -användning.
- 1/6 Magistrar och mastrar – uppsatsventileringar.

Höstterminen 2011

- 26/8 Magistrar och mastrar – upptakt.
- 2/9 Olle Josephson: *Finns det en politisk nordisk språkgemenskap? En språkpolitisk jämförelse.*
- 9/9 Steffen Höder, Hamburg: *Söken, och I skolen finna. Om att annotera innovativa strukturer i en yngre fornsvensk korpus (HaCOSSA).*
- 16/9 Magistrar och mastrar – uppsats-PM.
- 23/9 Lisa Rudebeck: *Reflexivmarkerade konstruktioner i svenskan.*
- 21/10 Tiltal, svensklärarnormer och genusföreställningar: Ventilering av tre magisteruppsatser.
- 28/10 Mona Blåsjö: *Textantecipering – Hur relaterar människor texter till framtid?*
- 4/11 Gustav Westberg: *Patriotism, gudomlighet och koloniala kunskapsstraditioner. Interdiskursiva tendenser vid legitimering av föräldraskap i Svenska Familj-Journalen 1870–1873.*
- 11/11 Anders Björkqvall: *On-linespelande, globala bildbanker och lokala bildsamlingar: Om yngre barn och digitalt meningskapande.*
- 18/11 Maria Lim Falk: *Realisering av gränspunkt i Nordiska språk, Svenska med didaktisk inriktning och Ämnesdidaktik.*
- 25/11 Gunilla Jansson, Anna-Malin Karlsson och Zoe Nikolaidou: *Äldreboendets skrift- och samtalskulturer i ett andraspråksperspektiv.*
- 2/12 Magistrar och mastrar – slutspurtsproblem.
- 9/12 Tomas Riad: *Versmåttens förhållande till de prosodiska villkoren.*
- 16/12 Theresia Pettersson presenterar sitt pågående avhandlingsarbete: *"han som dödhenn ledh"*. *Bruk av diskursreferens i Stockholms stads tänkeböcker.*

6.2 Fonologikollokviet

Kollokvieledare: Tomas Riad.

- 4/5 Martin Persson, doktorand vid institutionen: *Retroflexivitet och r-bortfall*.
- 7/9 Steffen Höder, Hamburg: *Lågtysk tonaccent – ett arealt fenomen?*
- 17/11 Miguel Vázquez-Larruscaín, Köpenhamn: *Accent upon Accent: The structure of prefixed words in Continental Scandinavia*.
- 23/11 Stig Eliasson, Uppsala: *Den svenska vokaldansen: typologi, fonologi, fonetik*.
- 7/12 Jan-Olof Svantesson, Stockholm: *Tai-lånord i kammu och vad de säger om språkens fonologiska historia*.

6.3 Grammatikkollokviet

Kollokvieledare: Cecilia Falk och Erik Magnusson Petzell.

- 1/3 Cecilia Falk: *Adverbiella fundament* (eller om ni så vill: satsbaser) *i generaliserande bisatser* (eller om ni så vill: allmänna relativsatser) *och i kvesitiva indirekta frågor och andra därtill relaterade frågor*.
- 5/4 Staffan Hellberg och Erik Magnusson Petzell: *Poetisk ordföljd och generativ grammatik*.
- 3/5 Ana Maria Toni presenterar sin undersökning av adverbialsplacering i slutfältet (och i någon mån mittfältet) i äldre svenska (1750 till nutid).
- 18/5 Ute Bohnacker, professor i lingvistik i Uppsala: *Om att börja en mening i svenska, tyska och nederländska: Inläring av nära besläktade språk*. (Samarrangemang med Kollokvier i svenska som andraspråk.)
- 6/9 Steffen Höder, Hamburg: *Diasystem och grammatisk organisation: en konstruktionsgrammatisk modell*.
- 1/11 Christer Platzack, Lund, presenterar sin nya lärobok om minimalistprogrammet. Inga förkunskaper om generativ grammatik eller minimalistprogrammet krävs.
- 6/12 Elisabet Engdahl, Göteborg: *Empirisk syntaxforskning*.

6.4 Interaktionsseminariet

Seminarieledare: Catrin Norrby och Gunlög Sundberg (vt) resp. Gunlög Sundberg och Karolina Wirdenäs samt Cecilia Wadensjö, Tolko- och översättarinstitutet (ht)

- 14/1 Shirley Näslund, Örebro universitet: Diskussion om två filmsekvenser där endera föderskan eller partnern inte talar svenska.
- 18/2 Jenny Öqvist, SOFI, Uppsala: *Intonation i interaktion – en fallstudie av traditionell stockholmska.*
- 25/3 Gunlög Sundberg: *Styra och ställa – statstjänstemän och praktikanter i handledningssamtal.*
- 20/5 Olle Poignant: *Olika agendor i ankomstsamtalet. Andraspråkstalande sjuksköterskestudenter i samtal med nyankomna patienter på vårdavdelning.*
- 9/9 Karolina Wirdenäs: *Lärarylevinteraktion under litteratursamtal.*
- 14/10 Milda Rönn och Ulrika Nylén: *”Ja ja ja men men uppdraget utfört kan man säga?” Om styrning och delaktighet i möten.*
- 11/11 Camilla Warnicke, Auktoriserad teckenspråkstolk och doktorand vid Örebro universitet: *Tolkens roll och positionering vid förmedlade samtal via Bildtelefoni.net.*
- 9/12 Susanna Karlsson, medarbetare på Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen, Stockholm: *Telefonsamtal till CSN.*

6.5 Kollokvier i svenska som andraspråk

Kollokvieledare: Gunilla Jansson.

- 17/3 Ann Palmér, Institutionen för nordiska språk i Uppsala: *De nya nationella gymnasieproven.*
- 25/3 Gunlög Sundberg presenterar data från sitt projekt om invandrade statsvetare i praktik.
- 18/5 Ute Bohnacker, professor i lingvistik i Uppsala: *Om att börja en mening i svenska, tyska och nederländska: Inläring av nära besläktade språk.* (Samarrangemang med Grammatikkollokviet.)

6.6 Skrivforskningskollokviet

Kollokvieledare: Mona Blåsjö

- 1/2 Mona Blåsjö och Maria Lim Falk: *Praxisorienterad språkvetenskaplig forskning*. Uppföljning av workshopen Samverka om skrivande (SvBe Umeå 2010). (Samarrangemang med Ämnesdidaktiska kollokviet.)
- 20/4 (Socio)semiotisk etnografi – finns den?
- 5/5 Ellen Krogh, Syddansk universitet: *Analysmetoder inom projektet "Writing to learn, learning to write. Literacy and disciplinary in Danish upper secondary education"*.
- 25/5 Ann-Marie Eriksson, Chalmers: *Att skriva sig in i Environmental Engineering. Hur medieras disciplinära genrer i relation till ett skrivprojekt på masternivå?*

6.7 Språkbrukskollokviet

Kollokvieledare: Olle Josephson och Håkan Åbrink.

- 21/9 Maria Lim Falk informerar om CLISS-projektet och tar i anslutning till det upp en diskussion om hur klassrumsobservationer av undervisning på engelska ska läggas upp inom projektet.
- 19/10 Gunilla Jansson inleder en diskussion om etnografins roll i språkvetenskapliga undersökningar.
- 30/11 Olle Josephson inleder en diskussion om forskning kring språkpolitik.
- 14/12 Anna-Carin Stymne, doktorand i historia med didaktisk inriktning, presenterar textanalyser av läroböcker i historia.

6.8 Ämnesdidaktiska kollokviet

Kollokvieledare: Maria Lim Falk

- 1/2 Mona Blåsjö och Maria Lim Falk: *Praxisorienterad språkvetenskaplig forskning*. Uppföljning av workshopen Samverka om skrivande (SvBe Umeå 2010). (Samarrangemang med Skrivforskningskollokviet.)

- 17/3 Anne Palmér, Institutionen för nordiska språk, Uppsala: *Provkonstruktion och de nya nationella gymnasieproven i Svenska och Svenska som andraspråk.*
- 11/4 Jonatan Pettersson: *Vad ska vi med språkhistoria till? Språkhistoria i ett ämnesdidaktiskt perspektiv.*

7 Konferensvärdskap

Med svenska språket som redskap för akademiska studier – hur möter högskolan internationella studenters behov?

Vi anordnade denna konferens tillsammans med Svenska Institutet den 23–24 september vid Stockholms universitet.

Antalet internationella studenter som läser svenska är mycket stort både i Sverige och i utlandet. Konferensen fokuserade på kurser i svenska som ges för internationella studenter vid lärosäten både i och utanför Sverige. Konferensens syfte var dels att klargöra utbildningarnas organisation och innehåll, dels att sprida forskningsresultat om målgruppen och utbildningarna för att skapa möjligheter till samarbete, ny forskning och utveckling. Konferensen riktade sig till lärare som undervisar i svenska som främmande språk/svenska som andraspråk vid universitet och högskolor både i och utanför Sverige, forskare, internationella samordnare vid universitet och högskolor, beslutsfattare och berörda myndigheter samt andra intresserade.

Konferensen samlade 150 deltagare från 15 olika länder. Bland plenarföreläsarna kan nämnas Cecilie Carlsen, Universitetet i Bergen, Gunnar Enequist, Högskoleverket, Lotta Gavel Adams, University of Washington, Seattle, USA, Gisela Håkansson, Lunds universitet, Karen Lund, Danmarks pedagogiska universitetsskole, Aarhus Universitet, Witold Maciejewski, Warsaw School of Social Sciences and Humanities, Polen, Catrin Norrby och Gunlög Sundberg, Stockholms universitet samt Monika Wirkkala, Svenska institutet. Dessutom fanns 23 föredragshållare, varav nio från institutionen, inom fyra temakollokiver: Nybörjarundervisningens didaktik, Skriftbruk som redskap för akademiska studier, Muntlig färdighet på högskolan – formativ och summativ bedömning, Samverkan mellan lärosäten.

PLAIN-konferensen – internationellt klarspråk

PLAIN-konferensen är en regelbundet återkommande internationell konferens för Plain Language Association International, en sammanslutning för dem som arbetar professionellt med enklare myndighetsspråk. 2011 års möte ägde rum i Stockholm den 9–11 juni med Språkkonsultföreningen som arrangör, med stöd av bland annat Språk-

rådet (Institutet för språk och folkminnen) och Institutionen för nordiska språk.

Cirka 180 deltagare från ett fyrtiotal länder runt om i världen lyssnade till 52 föredrag och presentationer. I centrum för diskussionerna stod möjligheten att etablera en internationell definition av *plain language* ("klarspråk"). Barbro Ehrenberg Sundin, verksam i Regeringskansliet och utbildad språkkonsult från Stockholms universitet, mottog PLAIN:s pris för framstående klarspråksarbete. Från Institutionen för nordiska språk deltog Olle Josephson med föredraget "Plain language and language consultancy education in Sweden – reasons, ideologies, outcomes" och Lena Lind Palicki med föredraget "Norms in conflict: Plain language vs a gender equal language".

Nätverket Translatio: Workshop 1

Vi anordnade denna workshop tillsammans med Institutionen för franska, italienska och klassiska språk den 28–29 januari.

År 2010 skapades nätverket Translatio för nordiska forskare som intresserar sig för medeltida översättning. Nätverket har omkring 50 deltagare från universiteten i Oslo, Köpenhamn, Reykjavík och Stockholm och erhöll 2010 finansiering från NordForsk för att hålla 7 workshopar som turnéerar mellan universiteten.

Den första workshopen, som alltså hölls vid Stockholms universitet, samlade omkring 50 deltagare, de flesta tillresta från de olika nordiska länderna. Workshopen organiserades främst av Jonatan Pettersson (Nordiska språk) och Sofia Lodén (Institutionen för franska, italienska och klassiska språk) och inkluderade textseminarier, helgruppsdiskussioner, ett besök på KB:s handskriftsavdelning och planering för nätverkets framtida verksamhet.

8 Internationella kontakter och uppdrag

8.1 Institutionens kontakter och uppdrag

Den 3–5 maj 2011 stod institutionen som värd för ett nordiskt forskningsmöte. Tre forskningsprojekt diskuterade då gemensamma frågor: Skriva för att lära i digitala miljöer (Institutionen för nordiska språk och Institutionen för data- och systemvetenskap vid Stockholms universitet), Skriftlighed og faglighed (Syddansk universitet) och Læringsressursar og skrivning i tekstkulturar i utdanningane (Høgskolen i Vestfold). Tio forskare från de tre olika universiteterna deltog. Mötet kombinerades med planering av en workshop vid ISCAR-konferensen i Rom samma höst samt ett Skrivforskningskollokvium med professor Ellen Krogh, Syddansk universitet. Ansvarig för mötet var Mona Blåsjö.

8.2 Enskilda personers kontakter och uppdrag

Blåsjö, Mona:

- Ingår i vetenskaplig referensgrupp för forskningsprojektet Writing to Learn, Learning to Write, Syddansk universitet, Odense (projektledare professor Ellen Krogh). Projektmöte september 2011.
- Ledare för symposium med deltagare från universitet i tre länder: ”The concept of mediation for a new generation.” Den internationella konferensen ISCAR, september. (MB ordförande, övriga deltagare Teresa Cerratto-Pargman, Lite Wittek, Peter Hobel, Bente Aamotsbakken, Norunn Askeland.)

Carlsson, Ylva:

- Extern examiner för kurser i svenska vid School of Modern Languages and Cultures, University of Hong Kong; besök på plats i januari.

Jansson, Gunilla:

- Ingår i Text, Talk and Tools (3T), ett interskandinaviskt och interdisciplinärt nätverk kring språk och kommunikation i hälsosektorn. Nätverksträff i Göteborg 2–3 december med deltagare från Sverige och Danmark. Arbetsgruppsuppdrag: ansvar för nätverkets

finansiering resp. att organisera ett kollokvium på en internationell konferens.

Josephson, Olle:

- Svensk samordnare i det nordiska nätverket Parallellspråkliga mål på Nordens internationaliserade universitet.

Larsson, Ida:

- Medlem i forskningsgruppen för norsk dialektsyntax (NorDiaCorp) och N'CLAV (Nordic Collaboration on Language Variation Studies).
- Medlem i forskningsgruppen Svenskan i Amerika.

Norrby, Catrin:

- Principal Fellow, School of Languages and Linguistics, The University of Melbourne.
- Honorary Fellow i RUMACCC (Research Unit for Multilingualism and Cross-Cultural Communication, University of Melbourne).
- Medlem i Network for Non-Dominant Varieties of Pluricentric Languages.

Riad, Tomas:

- Handledare för doktoranden Ugnius Mikucionis, vid Skandinaviska Institutionen, Vilnius Universitet, Litauen.
- Handledare för doktoranden Vladimir Naydenov, vid Universitetet i Sofia, Bulgarien, som disputerade på avhandlingen *Issues in the phonology of the tonal accents in Swedish and their Norwegian and Danish counterparts*, 3 juli.

8.3 Gästföreläsningar och enstaka föredrag

Björkvall, Anders:

- *Svenska språket och andra kommunikationssätt: Om barn och vuxna i en multimodal värld*. Plenarföredrag på konferensen Svenskan i Finland, Vasa, Finland, 6 maj.
- *Artefakter, texter och situerat meningsskapande: Sociosemiotisk etnografi i teori och praktik*. Plenarföredrag på konferensen Multimodalitet, sjanger og design, Kristiansand, Norge, 8 juni.
- *Artifacts as resources for literacies: the social semiotics of young children's use of digital images*. Föredrag inom workshopen Artifactual literacy for the public good: Inciting meaning-making

through the artifactual på konferensen ECER (The European Conference on Educational Research), Berlin, Tyskland, 16 september.

Ekvall, Ulla

- *Chemistry Textbooks in Swedish and Finland-Swedish classrooms – a Linguistic Approach*. Föredrag vid Nera's 39th Congress – Rights and Education. University of Jyväskylä. Finland, 10–12 mars.

Ericson, Helén:

- *Läroplaner, kursmål och betygskriterier*. Ledde ett tvådagarsseminarium om läroplaner, kursmål och betygskriterier för lärare på Skandianvitikos Centras vid Vilnius universitet. Seminariet finansierades inom ramen för Visbyprogrammet. Vilnius, Litauen, 20–21 oktober.

Jansson, Gunilla:

- *Bridging language barriers in emotional interaction in the elderly care*. Föredraget ingick i en panel med temat "Multilingualism at work" på konferensen Context and meaning, Bristol, 13–15 april.

Lim Falk, Maria:

- *Swedish in an English-language school environment: Subject-based language use in two upper secondary classes*. Föredrag på the CLIL conference i Frankfurt, februari.
- *Content and Language Integrated Learning – consequences of teaching through another language than the pupils'*. Föredrag på CNRS Pouchet, UMR 7023 Paris 8, 2 maj.
- *Språk- och innehållsintegrerad inlärning och undervisning. Ämnesrelaterat språkbruk i två gymnasieklasser*. Föredrag på Sorbonne, Paris 3, 6 maj.

Norrby, Catrin:

- *Andraspråksinlärning och andraspråksanvändning. Rapport från ett projekt om svenska i och utanför Sverige*. Gästföreläsare vid slutseminarium för det finska forskningsprojektet *Kommunikativ kompetens hos finska inlärare av svenska*. Svenska litteratursällskapet i Finland (SLS), Helsingfors, Finland, 12 februari.
- *Cultural and linguistic representation in a global age: IKEA and 'you' on the web*. Föredrag (tills. med John Hajek & Jane Warren) vid konferensen Cross-Cultural Pragmatics II, University of East Anglia, Norwich, Storbritannien, 29 juni–1 juli.

- *Shopping for address: IKEA, H&M and 'you'*. Föredrag (tills med John Hajek) vid IPrA 12 (konferens anordnad av International Pragmatics Association i Manchester, 3–8 juli.
- *Pragmatics, interaction and communication in Finland-Swedish and Sweden-Swedish – a comparative project*. Föredrag (tills med Jenny Nilsson, Camilla Wide och Jan Lindström) vid Conference on Non-Dominant Varieties of Pluricentric Languages: Symposium in Memory of Professor Michael Clyne. Karl-Franzens-Universität, Graz, Österrrike, 11–13 juli.

Riad, Tomas:

- *Culminativity in Swedish*. Plenarföredrag vid Germanic Linguistics Annual Conference, Austin, Texas, 15–16 april.
- *The prosodic metrics of Tashlhiyt Berber songs*. International workshop on metrics, phonology and acquisition, Paris, 27–28 juni.

Sundberg, Gunlög:

- *I Alignment in learning and teaching* och *II Assessment for higher education teachers*. Education and Training Program in Pedagogy and Didactics. Higher Education teachers from Leshan Normal University, Kina. 1 och 5 juli.
- *Språksyn, kompetens i svenska och en handbok i svenska som andraspråk*. Föredrag på Svenska Institutets kurs för svensklärare i utlandet. Billströmska folkhögskolan, Tjörn. 6 augusti.
- *Språkpolitik, flerspråkig identitet och generation Y i dagens Sverige*. Föredrag på Svenska Institutets konferens för svensklärare i utlandet. Skogshem & Wijk, Lidingö, 22 augusti.

9 Samverkan (med samhället)

9.1 Institutionens insatser

Institutionen har en Facebook-sida där vi lägger ut information om aktuella händelser och aktiviteter.

Institutionen har medverkat i uppdragsutbildningen KORTA VÄGEN 4 och 5. KV 4 på våren och KV 5 på hösten. (Korta vägen går ut på att göra nyanlända invandrade akademiker anställningsbara. Projektledare är Hanna-Hill Brunius <hanna-hill.brunius@su.se> på Avdelningen för externa kontakter.)

9.2 Individuella insatser

Björkqvall, Anders:

- Ingår i vetenskaplig referensgrupp för forskningsföretaget Praxikon.

Blåsjö, Mona:

- Sammankallande i arbetsgrupp för praxisorienterad forskning vid Stockholms universitet som bl.a. ordnat en workshop med temat Samverkan med externa aktörer, 20 oktober.
- Ingår i vetenskaplig referensgrupp för forskningsföretaget Praxikon.
- Enkätundersökning redovisad i rapporten Blåsjö & Prytz (2011): ”Till ömsesidig nytta? Rapport av en enkätundersökning om samverkansprojekt inom humanistisk och samhällsvetenskaplig fakultet våren 2011”. Finansierad av humanistiska resp. samhällsvetenskapliga fakulteten.
- Workshop ”Samverkan med externa aktörer” där rapporten (se ovan) presenterades, arrangerad i samarbete med Avdelningen för externa kontakter, 20 oktober.

Jansson, Gunilla:

- ”Att sätta ord på vårdarbetarens yrkeskompetens”. Föreläsning på slutkonferens om delprojekt Metodutveckling med forskarstöd inom ramen för projektet SpråkSam, mars.

- ”Med språket som redskap för yrkeslärande.” Föreläsning för handledare och blivande vårdlärare vid Institutionen för utbildningsvetenskap med inriktning mot tekniska, estetiska och praktiska kunskapstraditioner (UTEF), Avd. för yrkeskunnande och lärande, Stockholms universitet. 13 och 27 maj.

Josephson, Olle:

- Populärvetenskapliga föredrag om svenska språket:
 - Sollentuna kulturförening, 2 mars.
 - Södra latins språkdagar, 16 mars.
 - Tolkförmedlingscentralernas årsmöte, 6 april.
 - ”Plain”, internationell klarspråkskonferens i Stockholm, 11 juni.
 - Utbildningsdagar med svensklektorer i utlandet (om Strindberg), 20 augusti.
 - Företagsuniversitetets språkvårdsdag, 27 september.
 - Språkdagen vid Stockholms universitet, 30 september.
 - Stockholms universitets öppna föreläsningar, 15 november.
- Deltagit i panel på konferens, ”Humanioras framtid” på Kulturhuset, 23 mars (även sänt i SVT 24).
- Publicerat 13 kortare artiklar (”språkspalter”) i Svenska Dagbladet.
- Publicerat 5 artiklar (”krönikor”) i Språktidningen.
- Framträtt på Lantbruksakademins öppna seminarium vid presentationen av boken Jordpäron, 7 juni.
- Framträtt i BBC Channel 4 om förhållandet mellan svenska och engelska (sänt i april).

Lim Falk, Maria

- Ingår i vetenskaplig referensgrupp för forskningsföretaget Praxikon.

Riad, Tomas:

- Medverkade i Språkdagen för gymnasielever, 30 september.
- Är en av de aderton i Svenska Akademien. Installerades formellt 20 december.

Sundberg, Gunlög:

- Ingår i vetenskaplig referensgrupp för forskningsföretaget Praxikon.

Vogel, Anna:

- Föredrag på Senioruniversitetet i Stockholm om Laddade ord, 24 februari.

10 Förtroendeuppdrag, priser och stipendier

10.1 Uppdrag inom Stockholms universitet

Chrystal, Judith:

- Ledamot i humanistiska fakultetens lärarutbildningsberedning.

Jansson, Gunilla:

- Ledamot i styrelsen för Centrum för tvåspråkighetsforskning.

Josephson, Olle:

- Ledamot i redaktionskommittén för utgivning av August Strindbergs samlade skrifter.

Larsson, Inger:

- Ledamot i styrelsen för Centrum för medeltidsstudier (CMS).

Palm, Rune:

- Medlem av rådgivande nämnden för Medeltidscentrum.
- Medlem av styrelsen för Runica et Mediævalia.

Rosenqvist, Håkan:

- Informationsmottagare för Lärarförbundet (TCO).

Spolin, Annika:

- Representant i referensgruppen för Nationella sfi-prov vid USOS.

Strand, Hans:

- Fakultetsrepresentant i Rådet för jämställdhets- och jämlikhetsfrågor.

10.2 Uppdrag i vetenskaplig/forskningspolitisk styrelse eller nämnd

Björkvall, Anders:

- Forskningsnämnden för modern svenska.

Hellberg, Staffan:

- Vitterhetsakademiens bibliotek.

Strand, Hans:

- Adolf Noreen-sällskapet.

Sundberg, Gunlög:

- Forskningsnämnden för modern svenska.

10.3 Ledamot i akademier o.d.

Falk, Cecilia:

- Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien.

Hellberg, Staffan:

- Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien.

Josephson, Olle:

- Korresponderande ledamot i Svenska litteratursällskapet i Finland.

Riad, Tomas:

- Svenska Akademien.

10.4 Medlem i redaktionskommitté/Editorial Board

Björkvall, Anders:

- Medlem i redaktionsrådet för Designs for Learning.

Falk, Cecilia:

- Review editor i Nordic Journal of Linguistics.

Norrby, Catrin:

- Medlem i redaktionskommittén för bokserien *Education and Multilingualism*; huvudredaktör David Lasagabaster. <http://education.portaleditions.com/quienessomosColeccion3_en.php>
- Medlem av redaktionskommittén för tidskriften *Språk och Interaktion*; huvudredaktör Jan Lindström.

Palm, Rune:

- Medlem av redaktionskommittén för Scripta Islandica.

Riad, Tomas:

- Editorial Board member Nordic Journal of Linguistics.
- Editorial Board member Journal of Germanic Linguistics.

Strand, Hans:

- En av redaktörerna för Språk och stil.

10.5 Övriga externa förtroendeuppdrag

Björkvall, Anders:

- Referee för tidskriften Visual Communication.
- Referee för tidskriften Designs for Learning.
- Referee för tidskriften Social Semiotics.

Danielsson, Kristina:

- Referee för slutrapport från projektet SKRIV (Skriving som grundläggande ferdighet og utfordring), Høgskolen i Sør-Trøndelag, Norge.

Hellberg, Staffan:

- Vice ordförande i Folkuniversitetsföreningen.
- Styrelseledamot i studieförbundet Folkuniversitetet.

Jansson, Gunilla:

- Ledamot i ledningsgruppen för Masterprogrammet i svenska som andraspråk som är ett nationellt samarbetsprogram mellan tre lärosäten (Stockholm, Göteborg och Lund)
- Granskare av ansökningar om forskningsbidrag i Vetenskapsrådets stora utlysning 2011 (UVK). Ledamot i beredningsgrupp 4, Didaktik.

Josephson, Olle:

- Styrelseledamot i Tolk- och översättarinstitutet.
- Styrelseledamot i Centrum för lättlästa vetenskapliga råd
- Expert i Delegationen för romska ärenden.
- Vice ordförande i Ebba Danelius stiftelse för sociala och kulturella ändamål.
- Ordförande i Stiftelsen Erik Wellanders fond.
- Styrelseledamot i Svenska Humanistiska Förbundet.
- Ingår i juryn för Klarspråkskristallen.

Karin Junefelt:

- Ledamot i SRF:s punktskriftskommitté.

Larsson, Ida:

- Referee för tidskriften Nordic Journal of Linguistics.

Palm, Rune:

- Landskordinator för Nordkurs. Nordiska sommarkurser i språk, litteratur och kultur.

Spolin, Annika:

- Styrelseledamot i The Association of Language Testers in Europe (ALTE).

Strand, Hans:

- Vice ordförande i Språkvårdssamfundets styrelse (t.o.m. 2011-05-19).

Sundberg, Gunlög:

- Arbetsgruppen för flerspråkighet på webben, Språkrådet.
- Nämnden för svenskundervisning, Svenska institutet.

Wirdenäs, Karolina:

- Revisor för ASLA.

Östberg, Urban:

- Styrelseledamot i Harriet Löwenhjem-sällskapet.

10.6 Priser, stipendier o.d.

Hellberg, Staffan:

- Svenska Akademiens språkforskarpris.

Lim Falk, Maria:

- Erik Wellanders språkvårdspris, utdelat av Språkrådet.

Josephson, Olle:

- Arguspriset för humaniora, utdelat av Vetenskapssamfundet i Uppsala.

Prytz, Johanna:

- Humanistiska fakultetens donationsstipendium för 2010/2011: Stipendier ur Callemans stiftelse, Ellstams stiftelse samt Håkanssons stiftelse för resa till Boulder, Colorado, USA, boende samt kursavgifter för deltagande i Linguistic Institute under fyra veckor på sommaren.

11 Enstaka uppdrag

11.1 Sakkunnig vid tjänstetillsättning

Ekvall Ulla:

- Sakkunnig gällande befordran till professor i svenska språket vid Uppsala universitet.

Josephson, Olle:

- Sakkunnig vid tillsättning av lektorat i svenska språket vid Göteborgs universitet.
- Sakkunnig vid tillsättning av lektorat i svenska språket vid Örebro universitet
- Sakkunnig vid tillsättning av professur i svenska språket vid högskolan i Falun

Norrby, Catrin:

- Sakkunnig gällande befordran till docent i svenska vid Södertörns högskola.
- Sakkunnig gällande befordran till docent i nordiska språk vid Stockholms universitet.
- Sakkunnig gällande befordran till professor i nordiska språk vid Uppsala universitet.

Riad, Tomas:

- Sakkunnig gällande befordran till professor i nordiska språk, Lunds universitet.

Strand, Hans:

- Sakkunnig gällande befordran till professor i retorik vid Södertörns högskola.

Sundberg, Gunlög:

- Sakkunnig vid tillsättning av lektorat vid högskolan i Gävle.

11.2 Ledamot av betygsnämnd

Björkvall, Anders:

- Yvonne Hallessons licentiatuppsats *Högpresterande gymnasieelevers läskompetenser*. Forskarskolan i läs- och skrivutveckling, Institutionen för språkdidaktik vid Stockholms universitet, 23 mars.

Blåsjö, Mona:

- Susanne Stafs licentiatuppsats *Att lära historia i mellanstadiet. Undervisningsresurser och elevtexter i ett medeltidstema*. Forskar-skolan i läs- och skrivutveckling, Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet, 19 oktober.

Chrystal, Judith

- Pia Anderssons licentiatuppsats *Textuell makt: fem gymnastier läser och skriver i svenska och samhällskunskan*. Forskar-skolan i läs- och skrivutveckling, Institutionen för språkdidaktik vid Stockholms universitet, 25 mars.

Ekvall Ulla.

- Fredrik Hanssons doktorsavhandling i svenska med didaktisk inriktning *På jakt efter språk. Om språkdelen i gymnasieskolans svenskämne*. Malmö högskola, Lunds universitet, 29 april.

Jansson, Gunilla:

- Ewa Jacquets licentiatuppsats *Att ta avstamp i gestaltande. Pedagogiskt drama som resurs för skrivande*. Forskar-skolan i läs- och skrivutveckling, Institutionen för didaktik och pedagogik vid Stockholms universitet, 21 februari.

Lim Falk, Maria:

- Karin Wessléns licentiatuppsats *Att skriva, tala och tänka samhällskunskap. En studie av gymnastiers lärandeprocess*. Forskar-skolan i läs- och skrivutveckling, Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet, 10 oktober.

Strand, Hans:

- Eva Nilssons licentiatuppsats *Elevers skrivande som identitets-skapande aktivitet i skolan – innehåll och begränsningar*, Forskar-skolan i läs- och skrivutveckling, Institutionen för språkdidaktik vid Stockholms universitet, 9 december.

Wirdeäs, Karolina:

- Emilia Aldrins doktorsavhandling *Namnval som social handling*, Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet, 29 november.

Åbrink, Håkan:

- Gunilla Hellströms doktorsavhandling *Saco-SR-konflikten 1971 – en analys av opinionsbildning i tidningsledare*, Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet, 7 oktober.

11.3 Opponent

Josephson, Olle:

- Karin Helgessons doktorsavhandling *Platsannonser i tiden*, Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet, 20 maj.

Lim Falk, Maria:

- Anders Edlunds licentiatuppsats *Undervisning på engelska i den svenska gymnasieskolan – ett experiment med potential? En studie av tre elevgruppers engelska texter i två register*. Forskarskolan i språk och lärande i ett mångfaldsperspektiv (SLIM, ett samarbete mellan Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Södertörns högskola), Stockholms universitet, 11 mars.

Wirdenäs, Karolina:

- Inga-Lill Grahns slutseminarium avseende doktorsavhandlingen *Tala om att tänka – om processer och projekt vid användning av orden tänka och tanke i tre samtal*, Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet, 24 oktober.

12 Publikationer av anställda vid institutionen

12.1 Vetenskapliga publikationer

Det går också att söka i Stockholms universitets publikationsdatabas DiVA, se <www.nordiska.su.se/publikationer>.

12.1.1 Bok/rapport

Jansson, Gunilla, Att sätta ord på vårdarbetarens yrkeskompetens. Metodutveckling med forskarstöd. Stockholm. Stiftelsen Stockholms län Äldrecentrum, 2011. (Rapporter/Stiftelsen Stockholms län Äldrecentrums. 2011:7)

Lindell, Inger, En medeltida ordspråkssamling på fornsvenska. Uppsala. Kungl. Gustav Adolfs Akadmien för svensk folkkultur, 2011. (Acta Academiae Regiae Gustavi Adolphi. 114)

Vogel, Anna, Språket, kroppen och tankarna. Introduktion till kognitiv semantik. 1. Lund, 2011.

12.1.2 Artikel i bok

Ekvall, Ulla, Lärobokstext och kemilektion. Att spegla världen. Läromedelsstudier i teori och praktik. 1. Lund. Studentlitteratur, 2011. S. 117–138.

Larsson, Ida & Lyngfelt, Benjamin, Tempus i svenskan. Tid och tidsförhållanden i olika språk. Göteborg, 2011. (Studia Interdisciplinaria, Linguistica et Litteraria (SILL). 2) S. 66–88.

Norrby, Catrin & Hajek, John, Language Policy in Practice. What Happens When Swedish IKEA and H&M Take 'You' On?. University and Diversity in Language Policy. Global Perspectives. Clevedon, UK. Multilingual Matters, 2011. S. 242–257.

12.1.3 Artikel i konferensvolym

Jansson, Gunilla, Samverkan mellan språkforskning och arbetsplats i äldreomsorgen. Språk för framtiden [Language for the future]. Rapport från ASLA:s höstsymposium Falun, 12–13 november

2010. Papers from the ASLA symposium in Falun 12–13 November 2010. Uppsala. ASLA Svenska föreningen för tillämpad språkvetenskap, 2011. S. 81–97. (ASLA:s skriftserie. 23.)
- Jansson, Gunilla, Skriftburna samtal på en vårdavdelning. Perspektiv på skrivande. Svenskans beskrivning 31: Förhandlingar vid Trettioförsta sammankomsten för svenskans beskrivning Umeå den 20–21 maj 2010. Umeå, 2011. (Nordsvenska/Institutionen för litteraturvetenskap och nordiska språk, ISSN.) S. 133–143.
- Norrby, Catrin & Clyne, Michael, Address in pluricentric languages. The case of German and Swedish. *Línguas Pluricêntricas Pluricentric Languages. Variação Linguística e Dimensões Sociocognitivas Linguistic Variation and Sociocognitive Dimensions*. Braga, Portugal. ALETHEIA – Associação Científica e Cultural, 2011. S. 147–160.

12.1.4 Artikel i tidskrift

- Blåsjö, Mona, An interview with Britt-Louise Gunnarsson. Parallel language use in academic and professional communication. *Ibérica*. 2011 (22). S. 173–177.
- Blåsjö, Mona, From percentage to prediction. University students meeting a parallel language of visuals and numerals. *Ibérica*. 2011 (22). S. 123–139.
- Björkvall, Anders & Karlsson, Anna-Malin, The materiality of discourses and the semiotics of materials. A social perspective on the meaning potentials of written texts and furniture. *Semiotica*. 2011: 187 (1–4). S. 141–165.
- Jansson, Gunilla, The multifaceted use of a written artefact in student supervision. *Hindawi. Education Research International*, 2011. ID 195812, 19 s.
- Magnusson Petzell, Erik, OV-ordföljd i svenskans historia. Lund. C.W.K. Gleerups. *Arkiv för nordisk filologi*, 2011:126. S. 141–191.

12.1.5 Recension

- Norrby, Catrin, Nelson, Marie: Andraspråkstalare i arbete. En språkvetenskaplig studie av kommunikationen vid ett svenskt storföretag (2010). Rec. av Catrin Norrby. Uppsala. *Språk & Stil*, 2011:21. S. 226–231.

Palm, Rune, *The Gothic Language. A Symposium. Nordic Journal of Linguistics*. 2011:34 (1). S. 65–71.

12.2 Övriga publikationer

12.2.1 Bok/rapport

Hanell, Linnea, *Det går hårt. Finlandssvenska ur ett sverigesvenskt perspektiv*. 1. Helsingfors. Finlands svenska tankesmedja Magma, 2011. (Magma-studie. 4.)

12.2.2 Artikel i bok

Östberg, Urban, *Att sätta ansikte på samhällen. Om kanon och personmuseer*. Historielärarnas förenings årsskrift. Historeilärarnas förening, 2011. S. 211–213. (Historielärarnas förenings årsskrift.)

Östberg, Urban, *Marcel Prousts Brev i urval*. Historielärarnas förenings årsskrift. Historielärarnas förening, 2011. S. 216–217.

12.2.3 Artikel i tidskrift

Josephson, Olle, *Svenska Dagbladets språkspalt* 3/1, 24/1, 14/2, 7/3, 28/3, 18/4, 16/5, 13/6, 29/8, 19/9, 17/10, 7/11, 28/11, 19/12.

Josephson, Olle, *Krönika i Språktidningen* 2, 3, 4, 5/2011.

Norrby, Catrin & Warren, Jane & Hajek, John, *Business the Ikea way*. London, UK. Chartered Institute of Linguistics. *The Linguist Magazine*, 2011:50 (5). S. 14–15.

Norrby, Catrin & Warren, Jane & Hajek, John, *Business the IKEA way. How business regulates language in a globalised world*. *The Linguist, journal of the Institute of Linguists*. 2011:50 (5). S. 14–15.

Magnusson Petzell, Erik, *Konkreta och abstrakta minnesmärken*. . Göteborg. Riksföreningen Sverigekontakt. *Sverigekontakt*, 2011:98 (2). S. 4–5.

Magnusson Petzell, Erik, *Minnesmärken och nationell identitet*. Göteborg. Riksföreningen Sverigekontakt. *Sverigekontakt*, 2011:98 (3). S. 6–7.

Magnusson Petzell, Erik, *Vad är ett minnesmärke?* Göteborg. Riksföreningen Sverigekontakt. *Sverigekontakt*, 2011:98 (1). S. 6–7.

- Vogel, Anna. Obekväma ord. Stockholm. Språktidningen 3/juni 2011. S. 18–22.
- Östberg, Urban, Harriet Löwenhjelm en ”minor classic”. Vasa. Svenska Österbottens litteraturförening. Horisont, 2011 (2). S. 40–43.
- Östberg, Urban, Fördjupat porträtt av egensinnig poet. Svenskläraryrket. Svenskläraren, 2011 (2). S. 38–40.
- Östberg, Urban, Tornet. En historia från ett sjunket land. Vasa. Svenska Österbottens litteraturförening. Horisont, 2011 (3). S. 72–74.

13 Institutionens publikationer

13.1 ACTA: Acta Universitatis Stockholmiensis. Stockholm Studies in Scandinavian Philology

Cecilia Falk (redaktör):

Hellström, Gunilla: Saco-SR-konflikten 1971 – en analys av opinionsbildning i tidningsledare. (Nr 55.)

13.2 Mins: Meddelanden från Institutionen för nordiska språk

Cecilia Falk (redaktör):

Drewsen, Annelie; Melander, Christina: Utbildning med människan i fokus & ”Ett stycke modern kärleks-fysiologi”. Två kandidat- uppsatser i svenska. (Mins 59)

Krantz, Helena: Barns tidiga läsutveckling: En studie av tidiga språkliga och kognitiva förmågor och senare läsutveckling. (Mins 60)

Staf, Susanne: Att lära historia i mellanstadiet. Undervisningsresurser och elevtexter i ett medeltidstema. (Mins 61)

Wesslén, Karin: Att skriva, tala och tänka samhällskunskap. En studie av gymnasisters lärandeprocess. (Mins 62)

Larsson, Nils: Ett möte mellan två skrivkulturer. Några högstadie- ungdomars syn på och bruk av skrift vid skol- respektive privat- skrivande. (Mins 63)

13.3 Avhandlingar, uppsatser och examens- arbeten

13.3.1 Doktorsavhandlingar

Hellström, Gunilla: Saco-SR-konflikten 1971 – en analys av opinionsbildning i tidningsledare.Handledare: Hans Strand.

13.3.2 Licentiatuppsatser

- Krantz, Helena:* Barns tidiga läsutveckling: En studie av tidiga språkliga och kognitiva förmågor och senare läsutveckling.Handledare: Kristina Danielsson.
- Larsson, Nils:* Ett möte mellan två skrivkulturer: Några högstadieskolelevs syn på och bruk av skrift vid skol- respektive privat-skrivande. Handledare: Olle Josephson, Gunilla Jansson.
- Staf, Susanne:* Att lära historia i mellanstadiet. Undervisningsresurser och elevtexter i ett medeltidstema. Handledare: Hans Strand, Charlotte Engblom.
- Wesslén, Karin:* Att skriva, tala och tänka samhällskunskap: En studie av gymnasisters lärandeprocess. Handledare: Olle Josephson, Judith Chrystal.

13.3.3 Magisteruppsatser

- Byrman, Ylva:* ”Killar skriver inte puttinuttigt” En experimentell studie av genusföreställningar i textbedömningar. Handledare: Håkan Åbrink.
- Christensson, Johan:* ”Det finns ju i huvudet än så länge i alla fall.” En undersökning av hur en klarspråksundervisning på Skatteverket påverkar deltagarna. Handledare: Olle Josephson.
- de Vries, Annamarie:* Boka nu! En multimodal undersökning om skillnader mellan svenska och nederländska reseannonser. Handledare: Lena Lind Palicki.
- Enlund, Ingegerd:* Blev Sfi med intresseval en succé? En kvalitativ undersökning av Sfi-elevs grammatiska nivå i en medelstor svensk kommun. Handledare: Catrin Norrby.
- Gustafsson, Elias:* Den nya svenskundervisningen. En studie kring kursplansförändringarna för gymnasieskolans svenskämne. Handledare: Anna Vogel.
- Helmér, Elisabet:* Reklamspråk i pressmeddelanden. En undersökning av graden av reklamfinansiering i pressmeddelanden. Handledare: Lena Lind Palicki.
- Jäntti, Noora:* Utveckling av nominalfraser i svenska som andraspråk. En studie av komplexitet och korrekthet i nominalfraser hos vuxna skribenter. Handledare: Gunlög Sundberg.

- Kalborg, Sofia*: De utmanande partierna. En kritisk diskursanalys av valmaterial från Miljöpartiet 1988 och Sverigedemokraterna 2010.Handledare: Anders Björkqvall.
- Li, Susanne*: En jämförande studie i svenska som andraspråk mellan uppsatser av gymnasieelever och vuxenstuderande. Handledare: Håkan Åbrink.
- Mölleby, Signe*: Riktigt sms-språk. Om funktioner och textegenskaper i ungdomars sms. Handledare: Lena Lind Palicki.
- Norelius, Anna*: Modala adverb för sannolikhet. En undersökning av modaliteten hos några svenska sannolikhetsverb. Handledare: Tomas Riad.
- Perrault, Lena*: ”Hon kom från matschop shop nånting” Kodväxling i ett utvecklingssamtal med andraspråksinlärare. Handledare: Gunlög Sundberg.
- Pettersson, Olof*: Vill du ha kvitto? En undersökning av tilltalsskick hos andraspråkstalare. Handledare: Catrin Norrby.
- Rasmussen, Sofie*: Den (o)jämslällda sex- och samlevnadsundervisningen. Sociala normer och föreställningar i handledningarna för högstadiets sex- och samlevnadsundervisning 1956–1995. Handledare: Karin Junefelt.
- Rickelvik, Åsa*: Språknormer bland gymnasielärare. En kvantitativ studie av svensklärares normuppfattning beträffande standard-språket 2010 jämfört med 1976. Handledare: Olle Josephson.
- Starzomska, Ewa*: Slangordsetablering i svensk dagspress. En kvalitativ studie av utvalda slangords etableringsprocess i Dagens Nyheter och Expressen mellan 1992 och 2011. Handledare: Olle Josephson.
- Tellegård, Jessica*: ”Självlklart vill jag att min son ska kunna förstå och prata tjeckiska.” En studie om olika aspekter på språkbevarande och språkbyte inom en familjekontext. Handledare: Catrin Norrby.
- Toni, Ana Maria*: Adverbial i satsens slut (1750–nutid). Handledare: Erik Magnusson Petzell.
- Toni, Ana Maria*: ”Sedan fordrade att när kungen kom alla reste sig”. Om ordföljd i att-satser med icke-subjektsfundament – en undersökning av material från 1935 till 1940. Handledare: Cecilia Falk.

13.3.4 Kandidatuppsatser

- Ahlström, Mette:* Att jonglera med ord. Berättelser om språksituationen på en mångspråkig cirkusskola.Handledare: Milda Rönn.
- Aldén, Kristina:* Argumentationsstrategier i andraspråkstexter. En jämförande analys mellan första- och andraspråkstexter i Åk 8–9. Handledare: Catrin Norrby.
- Andersson, Jennica:* Mäktiga röster – en kritisk diskursanalys av svenska Cosmopolitan med fokus på genre, modalitet och röster. Handledare: Anders Björkvall.
- Apelman, Linnea:* Om det demonstrativa pronomenet *domma* i tal-språksnära skrift. Handledare: Cecilia Falk.
- Backlund, David:* ”Det går hett till bakom kulisserna – hoppas skiten tar eld och brinner upp!” En analys av tematik och intertextualitet på nätupplagan av Svenska dagbladets ledarsida. Handledare: Anders Björkvall.
- Berglund, Ina:* En studie av det sociala fasadarbetet under en privatlektion. Handledare: Håkan Åbrink.
- Brodin, Stefan:* Problemlösning i geometri på mellanstadiet. Hur en andraspråkselev löser uppgifter tillsammans med en förstaspråkselev i ämnet matematik. Handledare: Håkan Åbrink.
- Brändström, Johanna:* IKEA nu och då. En studie av reklamformaten i Ikea-katalogen. Handledare: Anders Björkvall.
- Bäckström, Charlotte:* Representationer av kvinnor i reklam. En studie av annonser innehållande avbildade kvinnor från tidningen *Åka skidor*. Handledare: Anders Björkvall.
- Carlsson Hulthage, Alexandra:* Ljudsymbolikens roll i ordetableringsprocessen. Handledare: Jan Svanlund.
- Eftimovska, Marija:* ”Bond, James Bond” Kulturella skillnader i presentation och tilltal. Handledare: Catrin Norrby.
- Eklund, Johan:* Tronen Ären reste åt Dygden. Avtryck av antik moralfilosofi i språk och stil i Carl Fredric Mennanders Tal om Bokhandelen i Sverige, hållet i Kungliga Vetenskapsakademien den 8 maj 1756. Handledare: Per Mårtenson.
- Elf, Gustaf:* Interaktionella asymmetrier i skolmiljö. En undersökning av hur interaktionella asymmetrier och maktförhållanden manifesteras och behandlas mellan handledare och elever på en hög-stadieskola. Handledare: Catrin Norrby.

- Elfving, Karin:* ”Kram, kyss eller klapp?” En interkulturell studie i hälsande.Handledare: Ylva Carlsson
- Findahl, Jon:* Ortografisk variation i lånord. Skillnader och likheter mellan hur och till vilken grad lånord naturaliseras i svenskan, bokmålet och nynorskan. Handledare: Olle Josephson.
- Granbom, Gunilla:* Överanvändning av *dem*. Om *dem* som subjekt och bestämd artikel. Handledare: Cecilia Falk.
- Gustafsson, Elias:* Infinitivmärkets vara eller inte vara. Om samband mellan hjälpverbsaktighet och *att*-bortfall. Handledare: Cecilia Falk.
- Hautala, Markus:* Att skriva en bästsäljare. En komparativ och kvalitativ analys av den narrativa strukturen i *Vindens skugga* och *Män som hatar kvinnor*. Handledare: Per Mårtenson.
- Hultgren Saksi, Maya:* En myndighet i förändring – en intertextuell analys av Arbetsmiljöverket 1990 och 2008. Handledare: Håkan Åbrink.
- Johansson, Josefín:* Attityder till variation. Vanligt folk om den svenska standardnormen. Handledare: Olle Josephson.
- Jonsson, Catarina:* Bestämmdhet i nominalfraser hos studerande i svenska som andraspråk. Handledare: Cecilia Falk.
- Kadir, Taban:* Kodväxling. En undersökning av kodväxlingens funktion med utgångspunkt i ett familjesamtal. Handledare: Catrin Norrby.
- Kalischer, Sylvia:* ”Jag har lärt mig mer svenska och jag har utvecklats mycket bra.” Andraspråkstales utvärdering av sin språkinläring genom självskattningar och djupintervjuer efter en arbetsplatsförlagd språkutbildning. Handledare: Catrin Norrby.
- Knutas, Christina:* På svenska or (and) in English? En undersökning av sprintelevers ämnesrelaterade språkbruk i biologi och elevers och lärares attityd till sprintundervisningen. Handledare: Catrin Norrby.
- Kubitsky Torningen, Isabella:* ”Helga registrerar, Doktor Glas spekulerar”. Intertextualitet i Bjarne Moelvs *Helgas offer – dagboksroman om ett brott* och Hjalmar Söderbergs *Doktor Glas*. Handledare: Per Mårtenson.
- Kärre, Jonathan:* VD om framtiden. Textanalys av VD:s strategier vid tal om framtiden i VD-brevet. Handledare: Per Mårtenson.

- Lindberg, Annette:* Som man frågar får man svar. Analys av tre samtalsledares frågor vid test av muntlig färdighet för Tisus. Handledare: Catrin Norrby.
- Lindholm, Johan:* Variation inom standardnormen. En jämförelse av normkällor för svensk språket. Handledare: Olle Josephson.
- Lindqvist, Madeleine:* Tack för maten. En jämförande studie om hur man tackar på svenska och spanska. Handledare: Ylva Carlsson.
- Lundh, Dan:* Wikipedialoger. En studie av intertextuella samspel mellan Wikipedias svenska och engelska språkversioner. Handledare: Anders Björkvall.
- Malkoun, Kristina:* Vet du nåt om skapelseberättelsen? Ett exempel på en lärares metoder att strukturera ett samtal med elever som har svenska som andraspråk i årskurs 5. Handledare: Håkan Åbrink.
- Martinell, Emelie:* Dom äldre språkbrukarna accepterar ju mindre variation än de yngre. Eller? En undersökning av två generationer språkbrukares attityder till variation inom standardnormen. Handledare: Olle Josephson.
- Olsson, Jessica:* Matematik – ett ämne för pojkar? Analys av en lärobok i matematik ur ett genusperspektiv. Handledare: Kristina Danielsson.
- Rahm, Jenny:* I do the diska, älskling! Kodväxlingsstrategier i en nära relation. Handledare: Ylva Carlsson.
- Stefan, Alicija:* Myndigheternas skrivregler i teori och praktik. Handledare: Olle Josephson.
- Sundin, Maria:* ”Jag ska tjäna para!” En uppsats om multietnolekter på två gymnasieprogram. Handledare: Ylva Carlsson.
- Sönnerbo, Maja:* Att skapa sin identitet genom språket. En stilistisk studie av Amanda Svenssons ”Hey Dolly”. Handledare: Per Mårtenson.
- Westman, Per:* Lärande genom interaktion. En studie av andraspråks-
elevers gruppsamtal om skönlitteratur. Handledare: Per Mårtenson.
- Widgren, Kristina:* Betygsättning i svenska. Lärare och elevers bedömning av likalydande texter. Handledare: Per Mårtenson.
- Yoon, Yeo-Ae:* Språkriktighetsfrågor i nio gymnasieläroböcker. En jämförelse mellan normkällor och gymnasieläroböcker i svenska. Handledare: Olle Josephson.

Yosif, Fadi: Kan du inte please repeat det du precis sa? En SFI-elevs kodväxling mellan svenska och engelska i ett samtal. Handledare: Håkan Åbrink.

13.3.5 Examensarbeten på Språkkonsultprogrammet

Det examinerades inga språkkonsulter 2011.

Bilaga 1. Verksamhetsplan 2011

Planen är fastställd av institutionsstyrelsen 2011-03-02. Löpande kommentarer har lagts till i efterhand.

1. Långsiktiga/övergripande mål

1.1 Obalansen i vår ekonomi ska elimineras snarast möjligt (= på ett par års sikt, eftersom framförhållningen/planeringshorisonten är betydande).

Detta mål ska bland annat nås genom att kursutbudet ses över och optimeras: huvudprincipen är att endast kurser som är lönsamma eller åtminstone går ihop ges. Olönsamma kurser får bara ges om de dels balanseras av lönsamma, dels är viktiga av andra skäl (t ex för ämnets kontinuitet och överlevnad på sikt och liknande). Kurser som inte uppfyller dessa krav (t.ex. vissa av våra färdighetsinriktade kurser på 7.5 eller 15 hp) ska alltså inte ges, såvida de inte kan finansieras på annat sätt. (Nuvarande avräkningstal, 18.5 tkr räcker inte.) Följande utbildningar har hittills utgjort basen/kärnan i vår verksamhet: Svenska upp till avancerad nivå, Svenska som andraspråk upp till avancerad nivå, Nordiska språk med historisk inriktning upp till avancerad nivå, Språkkonsultprogrammet, lärarutbildningarna och Svenska som främmande språk. Även följande kurser har hittills haft en central ställning: Kommunikation i tal och skrift/Praktisk svenska, Text och textdesign, Praktisk retorik, Svenska för studenter med utländsk förutbildning, Norska och Danska. Därtill kommer vårt engagemang i ett antal nya kandidatprogram inom fakulteten som kör igång ht 2011. Det är emellertid en öppen fråga om vi kommer att kunna ha ett så brett kursutbud även i framtiden.

Kommentar: Översynen av vårt kursutbud fortskrider. En ny skrivkurs omfattande 15 hp har ersatt två kortare skrivkurser (start ht 2012). Text och textdesign har lagts ner och kommer att ersättas med Svenska i arbetslivet, 30 hp, ht 2012. Vikingatidens och medeltidens texter, 30 hp, har lagts ner, och delkurserna erbjuds i stället som fristående kurser. Fr.o.m. ht 2012 kommer inte både grund- och fortsättningskurser inom historisk inriktning att erbjudas varje termin. Behörig-

heten på några fortbildningskurser har ändrats för att de ska kunna sökas av fler kategorier av studenter. De nya lärarutbildningskurserna har planerats så att ämneslärare 7–9 och gymnasielärare kan samläsa i så stor utsträckning som möjligt. En framtida åtgärd vore att utveckla några av de historiska kurserna så att de kan läsas delvis som distanskurser. Det finns även planer på att omstrukturera undervisningen i norska så att kurserna kan läsas delvis på distans och på helger. Ytterligare åtgärder som genomförts eller planerats redovisas under 2.13 nedan.

1.2 Vi ska vara nationellt ledande och internationellt framstående inom ett antal forskningsområden. Ett första steg mot detta mål är att identifiera de forskningsområden där vi redan har eller där vi kan få en sådan ledande position och bland dessa välja ut sådant som vi ska satsa särskilt på. En förutsättning för våra prioriteringar och satsningar är att vi (dvs. Institutionen för nordiska språk) har ett ansvar att i såväl vår forskning som vår utbildning upprätthålla bredd och kvalitet inom nordistikens tre huvudgrenar, dvs. språkbruk i samhälleligt perspektiv, strukturlingvistik och nordistik med kulturhistorisk inriktning.

Kommentar: En hel del forskning och aktiviteter av olika slag har bedrivits inom de tre områden som nämns ovan. Därtill kommer även ett antal gränsöverskridande och korsbefruktande aktiviteter som inkluderar mer än ett område. Vidare har initiativ till samordning och samarbete tagits, internt såväl som externt. För en närmare beskrivning av denna forskning samt dessa initiativ och aktiviteter, se verksamhetsberättelsen ovan.

Tredje meningen i 1.2 ovan bör omformuleras i nästa plan, t.ex. enligt följande (om det nu visar sig att det finns skäl att hålla fast vid dessa inriktningar): En förutsättning för våra prioriteringar och satsningar är att vi (dvs. Institutionen för nordiska språk) har ett ansvar att i såväl vår forskning som vår utbildning upprätthålla bredd och kvalitet inom tre allmänna (och ofta överlappande) inriktningar i modern nordistik: språkbruk i samhälleligt perspektiv, strukturlingvistik och nordistik med kulturhistorisk inriktning. Fortsatta policydiskussioner inom olika forum som professorsrådet och berörda forskargrupper är mycket angelägna, t.ex. kring följande sammanhängande frågor: Kan vi med god kvalitet utveckla forskning inom de tre inriktningarna och

i så fall hur? Hur kan vi, med respekt för enskilda forskares frihet och intressen, ytterligare fokusera institutionens forskning och skapa samordningsvinster? Hur kan vi underlätta för de anställda så att de kan utnyttja egen tid för forskning eller forskningsinitiering? Hur kan vi hjälpa nya doktorer att få möjlighet till s.k. postdocforskning? Hur kan vi i högre grad än nu anknyta vår forskning till andra befintliga forskningsmiljöer vid Stockholms universitet (Interaktionsseminariet, Centrum för tvåspråkighetsforskning, Institutionen för språkdidaktik, Medeltidscentrum)?

1.3 Vi ska skapa utrymme för att kunna rekrytera i genomsnitt två nya doktorander per år.

Kommentar: Två nya doktorander antogs, båda med språkbruksinriktning. Så länge vår ekonomi ser ut som den gör är det inte självklart att denna princip kan upprätthållas. Om den ska upprätthållas krävs därför antingen hårda prioriteringar (dvs. annat får offras i stället) eller att vi försöker hitta andra lösningar (medverkan i olika forskarskolor och liknande). Annars är risken stor att vi fortsätter att gå back. Fortsatta policydiskussioner behövs med andra ord även här (i professorsråd, ledningsgrupp och styrelse).

2. Delmål och åtgärder som ska initieras resp. genomföras under 2011

Personal

2.1 En rekryteringsplan för såväl lärare som doktorander ska utarbetas med hänsyn tagen till dels kommande pensionsavgångar, dels våra undervisnings- och forskningsbehov/-prioriteringar.

Kommentar: En sådan har ännu inte gjorts eftersom vi i praktiken haft anställningsstopp på grund av vårt sparbetning. (Undantag: två nya doktorander med språkbruksinriktning har alltså antagits.) Vi kommer dock snart att behöva en sådan plan, så det finns definitivt skäl för studierektorer, ledningsgrupp, professorsråd och institutionsstyrelse att börja tänka i dessa banor.

2.2 Vi ska öka delaktigheten när det gäller diskussioner om institutionens framtida inriktning och profilering, bland annat genom

att sprida information mer effektivt, utnyttja personalmöten i än högre grad och genom att skapa goda förutsättningar för institutionsstyrelsen att föra sådana diskussioner.

Kommentar: Information om alla frågor av vikt har spridits på personalmöten och i FirstClass (FC); bl.a. har vår ekonomi varit en stående punkt. Ibland har även synpunkter i olika frågor inhämtats via FC. Ett personalmöte har ägnats åt institutionens olika forskningsområden. På styrelsen har vi diskuterat principiella frågor då tiden så medgett. Denna fråga är dock fortsatt och ständigt aktuell.

2.3 Arbetet med att klargöra hur beslutsfattandet ser ut på institutionen ska slutföras under vt 2011.

Kommentar: Personalmötet i april ägnades åt detta. Målet är därmed uppnått men sannolikt finns det anledning att återkomma till denna fråga då och då för att påminna om hur beslutsgångarna ser ut.

2.4 Vi ska undersöka om det – inom nuvarande system – är möjligt att förbättra personalens arbetssituation när det gäller den intensiva perioden i övergången mellan ht och vt.

Kommentar: Där det har varit möjligt har vi sett till att lärare som har kurser som slutar den 15 januari inte ska behöva starta en ny kurs direkt då vt börjar. Ytterligare åtgärder behövs dock, dvs. målet bör kvarstå eftersom detta är en arbetsmiljöfråga av stor vikt. Bl.a. skulle det behövas en bättre samordning mellan grundnivå och avancerad nivå när kursutbudet planeras.

2.5 En enkät avseende den psykosociala miljön ska genomföras under vt 2011 med hjälp av Avonova.

Kommentar: Enkäten är genomförd och har resulterat i en handlingsplan som antagits av styrelsen (se bilaga 2). Delar av handlingsplanen har genomförts. Återstoden av handlingsplanen ska genomföras under 2012. En ny enkät görs om tre år (2014).

Ekonomi

2.6 Personalkostnaderna ska minskas i syfte att få ned den s.k. fakultetsfakturan. (Det bör observeras att åtgärder som vidtas under

2011 avser 2012/13 och får därmed konsekvenser för fakultetsfakturan för 2014 och 2015.)

Kommentar: Anställningsstoppet i kombination med pensionsavgångar har lett till att våra personalkostnader minskade till 33,7 miljoner 2011 (2010 var denna siffra 36,2 miljoner). Fler pensionsavgångar är att vänta under 2013, vilket innebär att vi nu står vi inför ett vägval: ska vi satsa på att minska personalkostnaderna ytterligare, något som garanterat sänker personalkostnaderna och därmed ”fakultetsfakturan”, eller ska vi försöka ”satsa oss ur krisen”? I det förra fallet måste vi i så fall antagligen krympa verksamheten/dra ned på vårt kursutbud än mer, även om ytterligare rationaliseringar och effektiviseringar givetvis inte ska uteslutas. I det senare fallet kan däremot nyrekryteringar bli aktuella. Detta blir en viktig principfråga för ledningsgruppen och styrelsen framöver.

2.7 En analys av hur institutionens ekonomi (anslag och personal/kostnader) och verksamhet förhåller sig till varandra ska göras i syfte att komma fram till vad det är som kan och bör göras för att minska den uppkomna obalansen i vår ekonomi.

Kommentar: En sådan har gjorts och mycket talar för att vi måste börja kontera på ett nytt sätt. UGA och FUF har under året ”clearats”, vilket innebär att ingångsvärdena 2011 blev ca 0 för UGA och minus 5 miljoner för FUF. FUF kommer att gå back med ytterligare ca 5 miljoner medan UGA hamnar på någon miljon plus vid årets slut. FUF kommer sålunda att ligga på ca minus 10 miljoner i början av 2012. En lösning är därför att vi börjar lägga mer på UGA i stället (nämligen lektorernas forskning och/eller kompetensutveckling) så att inte FUF-underskottet ökar ytterligare, såvida vi inte kan öka våra FUF-medel. Eftersom vi för närvarande bara får drygt 10 miljoner i FUF-anslag så blir det antagligen svårt att spara, men vad vi kan göra är att se till att underskottet i alla fall inte ökar än mer. Om UGA fortsätter att gå med plus så kan vi ”cleara” UGA och FUF igen om några år och på så sätt minska vårt FUF-underskott. En annan variant är att vi ev. kan få vår skuld avskriven om vi visar att vi klarar av att hålla vår budget under några år.

2.8 Det ska finnas aktuella kursbudgetar för alla kurser som ges vid institutionen. Arbetet ska vara klart i juni 2011. (Behövs för strategiska beslut tidigt ht 2011 för läsåret 2012–2013.)

Kommentar: Kostnaderna för alla kurser på grundnivå beräknades. En uppföljning av kurskostnaderna är planerad till 2012, bl.a. därför att ersättningsnivåerna har höjts i vissa fall. Genomströmningen kan också ha förändrats. Ersättningen för kurser på avancerad nivå och kandidatnivå ska ses över. En genomgång av de faktiska kostnaderna för kurserna inom området Svenska som främmande språk visade att kostnadsläget är i balans med intäkterna räknat på aktuella års/håpmedel.

Forskning

2.9 En övergripande forskningsplan/-strategi ska utarbetas med utgångspunkt i det övergripande mål som formuleras i punkt 1.2 ovan. En viktig aspekt här gäller våra publikationsstrategier som bör förändras i syfte att öka såväl synlighet som kvantitet.

Kommentar: Se 1.2 ovan vad gäller institutionens övergripande forskningsstrategi. Det kan diskuteras om inte punkterna 1.2 och 2.9 bör slås ihop alternativt profileras tydligare. Ett personalmöte om publiceringsstrategier är planerat till vt 2012. Frågan om en eventuell koppling mellan tid för forskning i tjänsten och prestationskrav vad gäller publicering bör diskuteras av professorsrådet (här finns ju bl.a. den f.d. ”rörliga resursen” att spela med).

2.10 Konkreta planer för våra olika forskningsområden ska utarbetas, vilket ska ske genom att företrädarna för dessa områden (se punkt 1.2 ovan) tar ett samlat grepp över sina områden och utarbetar sådana planer.

Kommentar: Arbetet är påbörjat men inte slutfört. Det fortsatta arbetet bör ske i samband med att vi ser över vår övergripande forskningsprofil. Punkten bör alltså kvarstå i någon (eventuellt reviderad) form. Vidare bör ansvariga (”företrädarna”) för de områden som är aktuella utses.

2.11 Vi ska genomföra en (årligen återkommande) forskningsdag på institutionen där våra forskningsområden samt pågående och ny-

ligen avslutad forskning presenteras och diskuteras under trevliga former. Ett viktigt inslag är här att uppmärksamma och synliggöra den publicering som har skett under året.

Kommentar: Personalmötet den 14 december ägnades åt presentationer av pågående forskning (inom våra tre huvudområden) vid institutionen (och avslutades med luciafirande). Ett separat ”boksläppsmingel” arrangerades dessutom efter personalmötet den 9 november. Allt talar för att vi bör fortsätta med denna typ av arrangemang en gång om året ungefär.

2.12 Vi ska se över och uppdatera presentationen av vår forskning på institutionens webbplats. (Förutsätter att en del av uppgifterna ovan är gjorda, men en preliminär översyn bör göras snarast i syfte att ta bort eller ändra uppgifter som kan vara missvisande eller felaktiga.)

Kommentar: I samband med arbetet med den nya webben har forskningsssidorna uppdaterats och delvis skrivits om. Förhoppningsvis kan detta arbete slutföras under 2012, varefter endast fortlöpande uppdateringar ska behövas. Någon form av principbeslut bör fattas av professorsrådet när det gäller lärarnas individuella sidor (ska vi t.ex. kräva att alla disputerade lärare/forskare har en egen sida osv.).

Kurser/kursutbud/undervisning

2.13 Kurser och undervisning ska ses över med avseende på

- a) möjligheter till samläsning/samordning/övriga rationaliseringsvinster
- b) neddragningar (vid olönsamhet) alternativt åtgärder som leder till fler studenter
- c) anknytning till den forskning som bedrivs vid institutionen
- d) alternativa finansieringsmöjligheter.

Hög prioritet här har bland annat historisk inriktning, vissa av våra färdighetsinriktade kurser som vänder sig till studenter inom andra ämnen, svenska som andraspråk, där en översyn som fakulteten beordrat redan pågår, samt utbudet av valbara kurser på kandidatnivå.

Kommentar:

- a) Samläsning på grundkursen i Svenska I och motsvarande nivå inom läraryrket har prövats med gott resultat under ht 2011. Sam-

läsningen har inneburit större grupper vid föreläsningar, vilket är kostnadseffektivt. Lärarstudenterna har varit positiva till samläsningen, studenterna på Svenska I mindre så. En del praktiska/administrativa problem uppstår vid samläsning då studenterna inte följs åt i alla moment och där betygsrapportering osv. görs separat. Om samläsning ska bli ett permanent inslag behöver dessa problem lösas.

Svenska som främmande språk: tänkbara åtgärder är bl.a. fler föreläsningar för alla parallella grupper, ännu mer förarbetade övningsuppgifter och utnyttjande av Mondo samt mer samordning av innehållet i delkurserna.

b) På kandidatnivån har antalet kurser som erbjuds minskats avsevärt genom att studenterna enbart haft möjlighet att välja kurser som ges med undervisning i syfte att försöka förbättra genomströmningen och effektivisera undervisningen. Några kurser har ställts in och vissa justeringar av antalet timmar har gjorts efter jämförelse med liknande kurser. Det har också gjorts en del justeringar i hur timersättningen för undervisningen beräknas, t.ex. för kandidatprojekt. Aktiv annonsering har genomförts för att locka studenter till kurser med få sökande, t.ex. i ämnet nordiska språk.

Studentunderlaget för svenska som främmande språk är osäkert. Antalet sökande i år (2011) är något lägre än tidigare och genomströmningen på den förberedande kursen (nivå 2) är dålig (svaga förkunskaper). Det har lett till ett lägre antal studenter (3 grupper i stället för 4) på behörighetsgivande kurs. Handlingsalternativ: ta in många studenter på förberedande kurs för att få in fler håsar och anpassa kostnaderna till genomströmningen eller minska antagningen och dra ner på undervisningen; personal behövs dock för att upprätthålla Tisusverksamheten m.m.

Kurser för internationella studenter: ett visst utvecklingsarbete är möjligt och önskvärt. Det blir dessutom allt knepigare (eller omöjligt) att bemanna med timlärare, och då måste dessa kurser helt ingå i ordinarie lärares tjänstgöring vilket kräver uppfinningsrikedom vad gäller kursplanering och arbetsfördelning. Det blir t.ex. många sena eftermiddagar och kvällar att fördela. Det finns en stark efterfrågan från inresande studenter och forskare, så kanske lönar det sig med rekryteringsinsatser.

c) Två nya kurser har utvecklats: Svenska i arbetslivet (fortsättningskurs) och Rätt och fel i dagens svenska. Vi har också gjort en långsiktig planering av kandidatprojekt för att täcka in våra olika profilområden. Masterprogrammet i svenska som andraspråk, som drivs i samarbete med Göteborgs universitet, har utvecklats med nya kurser. En översyn av kursutbudet på avancerad nivå är planerad, och vi ska även se över kursernas utformning. Detta arbete kommer att ske med hjälp av handledarkollegiet. Vidare behöver masterprogrammet i svenska ses över i syfte att åstadkomma förbättrad progression, forskningsanknytning och (eventuellt även) arbetslivsanknytning.

d) Den nya skrivkursen för studenter med svenska som andraspråk bör utvärderas med avseende på ekonomi och studenttillgång. Därefter kan vi ta ställning till om vi ska begära extra medel för denna kurs eller ej. (Kursen är ju av intresse inte bara för våra egna studenter.)

2.14 Bibliotekets elektroniska sökkurs ska bli obligatorisk på de ”stora” grundkurserna som leder till avancerad nivå.

Kommentar: Sökkursen har integrerats i introduktionsmomentet för Svenska I och ämneslärare, och vi har infört ett pass i lärostudion med sökövningar för alla studenter. En utvidgning till andra kurser är önskvärd men har inte varit möjlig av resurs- och kostnadsskäl. Fr.o.m. ht 2012 bör dock introduktionsmomentet införas på Praktisk svenska och eventuellt även på Svenska som andraspråk.

2.15 Praktikplatser ska erbjudas på kurser där så är möjligt, vilket det borde vara på de nya kandidatprogrammen Arbetslivskommunikation, Moderna språk och Kulturanalys. (Praktikplatser finns som bekant redan på Språkkonsultprogrammet.)

Kommentar: Frivillig praktik ingår i de nya kandidatprogrammen. I kursen Praktisk svenska finns s.k. fokusorganisationer som studenterna har löpande kontakt med under terminen. De utför ett projekt med anknytning till fokusorganisationen i slutet av kursen. Svenska i arbetslivet kommer att innehålla projektmoment som innebär kontakt med arbetslivet.

Studenter

2.16 Vi ska utveckla vårt samarbete med studentrådet i syfte att förbättra studentinflytandet, bland annat genom att delta i ett projekt tillsammans Studentkåren.

Kommentar: Studierektor har haft flera möten med studiebevakaren på studentkåren. Vi har även genomfört två träffar med studentfika – ett riktat till vissa kurser vt 2011 och ett riktat till alla studenter ht 2011. Dessa har uppskattats av studenterna och lett till givande diskussioner och en vitalisering av studentrådet. Fler tillfällen med studentfika planeras. Under vt 2012 görs ett försök med kursvisa träffar.

2.17 Vi ska förbättra vår uppföljning av kursvärderingar och återkoppling till studenter.

Kommentar: Kursföreståndarassistenterna har ansvarat för att en kort sammanfattning av kursvärderingarna läggs ut i Mondo tillsammans med statistiken. Även studentfika har använts för utvärdering. Studentfikatillfällena läggs så att de kan fungera som uppföljning till kursvärdering. Huvudproblemet – att alltför få studenter lämnar in kursvärderingar – kvarstår dock att lösa.

2.18 Vi ska öka antalet utresande studenter genom att bedriva en mer effektiv propaganda för de olika utbytesprogram som finns.

Kommentar: Inga åtgärder har vidtagits, och frågan är om det är särskilt meningsfullt att göra något, eftersom våra studenter av naturliga skäl inte är särskilt motiverade att studera svenska/nordiska språk utomlands. Problemet är strukturellt och måste lösas på en högre nivå, vilket hittills inte varit möjligt.

Bilaga 2. Uppföljning av arbetsmiljöenkät gjord i maj 2011/handlingsplan för 2011–2012

Beslutad av institutionsstyrelsen 2011-11-02.

Först och främst ska vi ta vara på det som är bra på vår institution

Enkäten visade att det finns mycket som är bra på vår institution, och så vill vi givetvis att det ska fortsätta att vara. Det är inte helt enkelt att peka ut konkreta åtgärder som kan bidra till detta, men följande kan vi ändå göra:

- Satsa mer på sociala aktiviteter av olika slag, fira olika saker och liknande (allas ansvar).
- Uppmärksamma (bekräfta, berömma, tacka) enskilda medarbetare eller grupper om sådana för deras olika arbetsinsatser i större utsträckning (uppdrag för ledningen).
- Bekosta enklare förtäring (kaffebröd/smörgås) vid obligatoriska arbetsmöten för att signalera hur viktiga de är för verksamheten i stort (policybeslut av styrelsen önskvärt).

Förbättrande åtgärder

- Kontakta Avonova för att diskutera om de kan hjälpa oss att kartlägga/inventera den upplevda stressen och hur vi kan komma tillrätta med den (Arbetsmiljögruppen sköter kontakten).

Motivering: Det är svårt att dra några långtgående slutsatser utifrån enkäten när det gäller stress – både när det gäller orsaker och åtgärder. Det är Arbetsmiljögruppens bedömning att stressen behöver utredas vidare.

- Se över personalinformationen för lärare i syfte att se om den är tillräcklig och om det är tydligt hur ansvarsfördelningen ser ut inom delkurser med flera undervisande lärare (Arbetsmiljögruppen initierar samtal med studierektor).

Motivering: Om det finns otydligheter i personalinformationen är det en relativt lätt sak att åtgärda som förmodligen skulle kunna minska en viss typ av stress bland undervisande personal.

- Bjuda in personalavdelningens jämställdhetssamordnare Anna Jutterdal till personalmötet 9 november för att informera om regelverket kring sexuella trakasserier.

Motivering: Arbetsmiljögruppen anser att detta behövs dels som en del i ett ständigt pågående arbete kring denna fråga, dels som en uppföljning av några enstaka svar i enkäten.

- Försöka ändra betygsgraderingen på kurserna i svenska som främmande språk för internationella (gäst-/utbytes)studenter och forskare samt på nivå 2 och behörighetsgivande kurs, från den sju-gradiga A–F-skalan till en tregradig betygsskala (VG/G/U). Detta innebär att vi ska driva frågan vidare till högre instans för att om möjligt utverka dispens (uppdrag för ledningen).

Motivering: Betygssättning i en tregradig betygsskala skulle ta mindre tid i anspråk för lärare som undervisar på dessa kurser, och därmed eventuellt minska stressen bland dessa.

Institutionen för nordiska språk 106 91 Stockholm
Tfn 08-16 20 00 www.nordiska.su.se

Stockholms
universitet